

ASUNTOREFORMI 2018 -KILPAILU
ARVIINTIPÖYTÄKIRJA

SISÄLLYSLUETTELO

1. KILPAILUN YLEISTIEDOT	3
1.1. Kilpailun luonne ja tarkoitus	3
1.2. Kilpailun järjestäjät	3
1.3. Osanotto-oikeus	3
1.4. Palkinnot	3
1.5. Palkintolautakunta	4
1.6. Kilpailuohjelman hyväksyminen	5
1.7. Kilpailun ohjelma-asiakirjojen luovutus	5
1.8. Kilpailun kulku	5
2. KILPAILUTEHTÄVÄ	6
2.1. Kilpailutehtävän yhteiset tavoitteet	6
2.2. Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet	7
2.3. Kohdekohtainen tausta ja tavoitteet – Jyväskylä	7
2.4. Kohdekohtainen tausta ja tavoitteet – Tampere	9
2.5. Kohdekohtainen tausta ja tavoitteet – Vantaa	11
3. YLEISARVOSTELU	13
4. KAUPUNKI- JA EHDOTUSKOHTAISET ARVOSTELUT	17
4.1. Jyväskylä	17
4.1.1. Jyväskylän yleisarvostelu	17
4.1.2. Ylempi luokka ja palkitut ehdotukset	18
4.1.3. Keskiluokka	29
4.1.4. Alempi luokka	35
4.2. Tampere	42
4.2.1. Tampereen yleisarvostelu	42
4.2.2. Ylempi luokka ja palkitut ehdotukset	44
4.2.3. Keskiluokka	50
4.2.4. Alempi luokka	51
4.3. Vantaa	54
4.3.1. Vantaan yleisarvostelu	54
4.3.2. Ylempi luokka ja palkitut ehdotukset	55
4.3.3. Keskiluokka	60
4.3.4. Alempi luokka	61
5. KILPAILUN RATKAISU JA SUOSITUS JATKOTOIMENPITEIKSI	64
5.1. Kilpailun ratkaisu	64
5.2. Suositus jatkotoimenpiteiksi	65
6. ARVIOINTIPÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUKSET	66
7. NIMIKUORIEN AVAUS	67

1. KILPAILUN YLEISTIEDOT

1.1. Kilpailun luonne ja tarkoitus

Asuntoreformi 2018 -kilpailu on avoin arkkitehtuurikilpailu, jossa tunnistetaan ajankohtaisia asumisen haasteita sekä etsitään niihin innovatiivisia ja toteuttamiskelpoisia ratkaisuja. Kilpailussa käsiteltäviä teemoja ovat mm. kestävä kaupunkikehitys edistäminen, kohtuuhintaisuus, asukaslähtöiset toteuttamismallit, kestävä asuminen ja asuntorakentamisen erilaiset ulottuvuudet ja uudet asumisen palveluratkaisut. Kilpailun tarkoituksena oli löytää konkreettinen ratkaisu kolmeen eri kaupunkiin, Jyväskylään, Tampereelle ja Vantaalle, sijoittuviin asutosuunnittelun kohteisiin. Tavoitteena on lisäksi synnyttää kansalaisten ja toimijoiden vuorovaikutteista keskustelua asumisen ja asuinrakentamisen uudistamisesta.

Kilpailun voittajien valinnassa painotettiin erityisesti erityisesti suunnitelmien innovatiivisuutta ja uusien ratkaisujen kehittämistä. Arvostelussa tarkasteltiin lisäksi kokonaisvaltaista arkkitehtuurin laatua, suhdetta ympäröivään kaupunkirakenteeseen, asuinympäristön viihtyisyyttä ja elämyksellisyyttä sekä toiminnallista laatua ja uusia asuntoratkaisujen ideoita. Arvosteluperusteita olivat myös ehdotuksen kehityskelpoisuus, kustannusten ja laadun tasapaino, sekä taloudellinen toteutuskelpoisuus.

1.2. Kilpailun järjestäjät

- Jyväskylän kaupunki
- Tampereen kaupunki
- Vantaan kaupunki
- Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
- Tampereen teknillinen yliopisto
- Alvar Aalto -säätiö

1.3. Osanotto-oikeus

Kilpailu oli kaikille avoin arkkitehtuurikilpailu.

Kilpailuun eivät voineet osallistua palkintolautakunnan jäsenet, asiantuntijat tai sihteeri.

1.4. Palkinnot

Palkintoina jaettiin yhteensä 150.000 €. Kullakin kohdealueella jaettiin yhdensuuruinen ensimmäinen palkinto, arvoltaan 40.000 € ja yksi lunastus, arvoltaan 10.000 €.

Palkintolautakunta jakoi lisäksi 3 kunniamainintaa.

Palkintolautakunnalla oli halutessaan mahdollisuus yksimielisellä päätöksellä jakaa palkinnot myös toisin.

Palkinnot maksetaan Suomen Arkkitehtiliiton kautta, joka perii kilpailusääntöjensä mukaisesti 7 % palkinnoista. Palkinnoille on myönnetty verovapaus.

1.5. Palkintolautakunta

Kilpailun palkintolautakunta vastasi ehdotusten arvioinnista. Palkintolautakuntaan kuului seitsemän kaikkia kolmea kohdetta arvioivaa jäsentä sekä lisäksi kunkin kohdekaupungin nimeäminä kolme jäsentä, jotka osallistuivat vain oman kaupunkinsa suunnitelmaehdotusten arviointiin. Palkintolautakuntaa avustivat arvioinnissa sihteeri ja ulkopuoliset asiantuntijat. Sihteeri ja asiantuntijat eivät osallistuneet päätöksentekoon.

Kaikkia kolmea kaupunkia koskevaan palkintolautakuntaan kuuluivat kilpailun järjestäjien nimeäminä:

- Panu Lehtovuori, palkintolautakunnan puheenjohtaja, professori, arkkitehti SAFA, Tampereen teknillinen yliopisto
- Leila Strömberg, kaupunginarkkitehti, arkkitehti SAFA, Jyväskylän kaupunki
- Kaisu Kammonen, erityisasiantuntija, arkkitehti SAFA, Tampereen kaupunki
- Tarja Laine, kaupunkisuunnittelujohtaja, Vantaan kaupunki
- Leena Rossi, arkkitehti SAFA, Alvar Aalto -säätio

Sekä

Suomen Arkkitehtiiliiton nimeäminä:

- Paula Leiwo, arkkitehti SAFA
- Sanna Meriläinen, arkkitehti SAFA

Palkintolautakuntaa täydensivät kunkin kohdekaupungin nimeäminä seuraavat jäsenet:

Jyväskylä

- Nana Pentti, asemakaava-arkkitehti, arkkitehti SAFA, Jyväskylän kaupunki
- Paula Hartman, tonttipäällikkö, Jyväskylän kaupunki
- Mauri Hähkiöniemi, kaavasuunnittelija, Jyväskylän kaupunki

Tampere

- Virpi Ekholm, kiinteistöjohtaja, Tampereen kaupunki
- Auli Heinävä, asunto- ja kehityspäällikkö, Tampereen kaupunki
- Elina Karppinen, asemakaavapäällikkö, Tampereen kaupunki

Vantaa

- Vesa Karisalo, aluearkkitehti, Vantaan kaupunki
- Arja Lukin, projektijohtaja, arkkitehti SAFA, Vantaan kaupunki
- Jari Jokivuo, asemakaavasuunnittelija, arkkitehti SAFA, Vantaan kaupunki

Kilpailun teknisestä toteutuksesta vastasi Alvar Aalto -säätio ja kilpailusihteerin tehtävistä Alvar Aalto -akatemian ohjelmapäällikkö Nina Heikkonen

1.6. Kilpailuohjelman hyväksyminen

Kilpailuohjelma liiteasiakirjoineen on kilpailun järjestäjien, palkintolautakunnan ja Suomen Arkkitehtiiliton kilpailutoimikunnan hyväksymä.

1.7. Kilpailun ohjelma-asiakirjojen luovutus

Kilpailuohjelma liitemateriaaleineen oli kilpailuaikana ladattavissa maksutta osoitteesta www.asuntoreformi2018.fi.

Kilpailun verkkosivujen välityksellä jaettiin myös kaikki muu kilpailuun liittyvä tieto.

Kilpailusta julkaistiin hankintalainsäädännön mukainen ilmoitus.

1.8. Kilpailun kulku

Kilpailu alkoi 28.2.2018. Samana päivänä järjestettiin kilpailun esittely- ja tutkimusseminaari Tampereella.

Hankintateknisistä syistä alkuperäinen avoimena hankintamenettelynä julkaistu hankinta keskeytettiin 15.5.2018 ja kilpailusta julkaistiin uusi suunnittelukilpailua koskeva hankintailmoitus uudelle kilpailuajalle 15.–28.5.2018. Hankintamenettelyn tarkennukset eivät vaikuttaneet kilpailuun osallistumiseen.

Kilpailijoilla oli mahdollisuus esittää kilpailua koskevia kysymyksiä 28.2.–9.4.2018 ja 15.–20.5.2018 välisinä aikoina. Kysymyksiä saapui yhteensä 35. Palkintolautakunnan vastaukset kysymyksiin julkaistiin 24.4.2018 ja 22.5.2018. Kilpailu päättyi 28.5.2018.

Hyväksytyjä ehdotuksia saapui yhteensä 75 kpl, joista 46 kpl Jyväskylään, 15 kpl Tampereelle ja 14 kpl Vantaalle.

Palkintolautakunta kokoontui viisi kertaa: 8.1.2018, 11.6.2018, 25.6.2018, 8.8.2018 ja 16.8.2018.

Ennen toista tapaamista palkintolautakuntien kohdekaupunkien jäsenet arvioivat oman kaupunkinsa töitä. Kaikki työt arvioitiin palkintolautakunnan yhteisissä käsittelyissä. Palkintolautakunta jakoi arvosteluun osallistuneet ehdotukset kolmeen luokkaan arvioinnin selkeyttämiseksi. Töistä laadittiin ehdotuskohtaiset arvostelut.

Kilpailun tulokset julkaistaan Alvar Aalto Symposiumissa Jyväskylässä 30.8.2018.

2. KILPAILUTEHTÄVÄ

2.1. Kilpailutehtävän yhteiset tavoitteet

Kilpailulla oli neljä yleistä asumisen ja asuntorakentamisen kehittämisen – asuntoreformin – tavoitetta: ekologinen, sosiaalinen, taloudellinen ja arkkitehtoninen. Näitä tavoitteita kilpailuehdotusten tekijät pystyivät painottamaan valitsemallaan tavalla sovittaen yhteen kohdealueiden ominaispiirteitä sekä kehittämänsä oivaltavia tilaan, palveluihin tai toteutustapaan liittyviä ratkaisuja.

Tavoite 1: Kestävä kaupunkikehitys ja asuminen

Kilpailussa mukana olevat alueet olivat ominaisuuksiltaan erilaisia ja sijoittuivat erityyppisiin kaupunkimaisiin ympäristöihin. Tehtävänannoista muodostui läpileikkaus asumisen ja kestävän kaupunkikehityksen ajankohtaisista kysymyksistä. Kilpailussa etsittiin lisäksi vastauksia siihen, miten kohdealueiden ratkaisut tukisivat itseään laajemman ympäristön toimivuutta, viihtyisyyttä ja kauneutta.

Kestävää asumista tulkittiin tehtävänannossa muun muassa rakennusten ja asuntojen monikäyttöisyytenä ja muunneltavuutena sekä materiaalien ja rakennusosien pitkänä käyttöikänä ja ymmärrettävänä huollettavuutena. Kilpailuehdotuksessa toivottiin myös otettavan huomioon digitaalisen kehityksen tuomat mahdollisuudet ja uudet asumisen palvelut.

Suomi on sitoutunut kansainvälisiin ilmastotavoitteisiin, minkä vuoksi resurssitehokkuus on itsestään selvä osa rakennetun ympäristön suunnittelua. Rakennusten hiilijalanjäljestä löytyy tietoa ympäristöministeriön oppaista: (www.ymp.fi/vahahiilinenrakentaminen). Pysäköinnin ratkaiseminen ja autojen määrä alueella vaikuttavat oleellisesti ekologiseen kestävyYTEEN. Autoriippumattomuuden toteutumisen mahdollistaminen ja uusien liikkumisratkaisujen tarjoaminen perinteisten korvaajaksi olivat toivottuja kannanottoja.

Tavoite 2: Kaikille sopiva suunnittelu antaa tilaa yhteisöllisyydelle

Jakamistalous, ryhmärakentaminen, ikääntyneiden yhteisöt ja monisukupolvinen asuminen tuovat nykykeskustelussa esille tärkeitä asumisen sosiaalisia sisältöjä. Asukkaat haluavat osallistua ja vaikuttaa omaan asumiseensa ja ympäröivään urbaanin elinpiiriin. Kuitenkaan läheskään kaikilla ei ole mahdollisuutta aktiiviseen vaikuttamiseen. Tässä tilanteessa tärkeitä on tukea tilallista oikeudenmukaisuutta ja löytää kaikille sopivia suunnitteluratkaisuja. Tämä tarkoittaa pyrkimystä suunnitella ympäristöt, tuotteet ja palvelut siten, että ne ovat helpokäyttöisiä ja houkuttelevia mahdollisimman monimuotoiselle käyttäjäjoukolle. ”Design for All” auttaa yhtä lailla nuoria ja vanhoja, henkilöitä, joilla on väliaikainen tai pysyvä vamma, tai uuteen kulttuuri- ja kieliympäristöön vasta tutustumassa olevia kaupunkilaisia. Asuntoreformikilpailussa esteettömyyden toivottiin tulevan esiin koko suunnitelman läpäisevänä periaatteena unohtamatta asukkaiden omien ja yhteisöllisten valintojen arvoa.

Tavoite 3: Kohtuuhintaista laatua rakentamiseen

Kohtuuhintaisuus nähtiin tärkeänä ja samalla vaikeana asumisen tavoitteena. Kilpailussa haettiin ratkaisuja, jotka antavat edellytykset kohtuuhintaisille ja samalla luoville ja laadukkaille toteutuksille. Voittoa tuottamattomat ja innovatiiviset rakentamisen toimijat ovat avainasemassa. Suomessa erityisesti ARA:n rahoittama tuotanto on tunnettu kohtuuhintaisuudestaan. Sosiaalisen asuntotuotannon on monesti todettu olevan laadultaan jopa korkeatasoisempaa kuin vapaarahoitteen asunto-

tuotannon. ARA:n rahoituksella on tehty kokeellisia avauksia, jotka sittemmin ovat toteutuneet myös vapaarahoitteisessa tuotannossa.

Kilpailuehdotuksissa tuli ottaa huomioon hankkeiden toteuttamiskelpoisuus myös muodostuvien rakennuskustannusten näkökulmasta. Kustannuksiin vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi rakennusten massoittelu, rakenne, asuntajakauma ja pysäköintiratkaisut. Välittömien rakennuskustannusten ohella on tärkeitä arvioida käytön ja huollon kustannuksia sekä rakennuksen arvoa pitkällä aikavälillä.

Tavoite 4: Asumisen arkkitehtuuri on kaupunkikuvan perusta

Asuinrakennukset muodostavat rakennetun ympäristön peruskudoksen. Hyvällä asumisen arkkitehtuurilla on ratkaiseva merkitys sekä viihtyisän asuinmiljöön että hyvän kaupunkikuvan kannalta. Sillä on suuri vaikutus kaupungin toimivuuteen, urbaaniin laatuun ja jopa kilpailukykyyn.

Asumisen arkkitehtuurin kehittämistä haluttiin erityisesti korttelien morfologian, asuinrakennusten tyypologisen monimuotoisuuden, uusien asuntoratkaisujen, kokonaisvaltaisesti laadukkaan tilasuunnittelun sekä elämyksellisen ja kestäväen materiaalisuuden osalta. Hyvän arkkitehtuurin kautta asuntoreformilla on parhaimmillaan laajakantoisia vaikutuksia.

2.2. Kilpailuehdotusten arvosteluperusteet

Palkintolautakunta painotti kohdekohtaisten tavoitteiden ja suunnitteluohjeiden toteutumisen lisäksi seuraavia seikkoja:

- Innovatiivisuus ja uusien asumisen ratkaisujen kehittäminen
- Kokonaisvaltainen arkkitehtuurin laatu
- Suhde ympäröivään kaupunkirakenteeseen ja kaupunkikuvallinen laatu

Kokonaisratkaisun ansiot ja kehittämiskelpoisuus olivat arvioinnissa tärkeämpiä kuin yksityiskohtien virheettömyys.

2.3. Kohdekohtainen tausta ja tavoitteet – Jyväskylä

Tausta

Suunnittelualue sijaitsee Jyväskylässä Kuokkalan kaupunginosassa noin 2,5 km Jyväskylän ruutukaavakeskustasta kaakkoon. Kuokkalan kaupunginosassa asuu noin 17 600 asukasta ja se on asukasluvultaan suurin kantakaupungin ulkopuolella oleva asuinalue. Suunnittelun kohteena oleva tontti sijoittuu keskustan ytimeen liikekeskuksen, Kuokkalan kirkon ja terveystalouden väliselle alueelle.

Suunnittelualueella ei ole rakennuksia ja sen omistaa Jyväskylän kaupunki. Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1988 alue on merkitty yleisten rakennusten korttelialueeksi Y ja autopaikkojen korttelialueeksi LPA. Voimassa oleva asemakaava ei sitonut kilpailuehdotusten laadintaa. Kilpailutontti kaavoitettiin alun perin kaupunginosan asukkaiden yhteistilalle ns. Kuokkalatalolle, joka ei ole toteutunut.

Kuokkalan keskusta on kerrostalovaltainen asuinalue ja asuntojen hallintamuoto on painottunut ns. tuettuun vuokra-asumiseen. Kerrosluvut vaihtelevat kolmesta kahdeksaan kerrokseen. Korkeimmat rakennukset sijoittuvat liikekeskuksen tuntumaan. Kuokkalan keskustassa on hyvät julkiset ja kaupalliset palvelut. Liikekeskuksessa on päivittäistavarakaupat, kahvila, ravintola ja pizzeria sekä lähietäisyy-

dellä kirkko, terveyskeskus, Kuokkalan yhtenäiskoulu ja Kuokkalan Graniitin liikuntakeskus. Asuinke-
rostalojen pohjakerroksissa on liike- ja toimistotiloja. Alueelle on hyvät joukkoliikenneyhteydet.

Suunnittelualan toteutuminen täydentää Kuokkalan keskustan kaupunkirakenteen ja tuo siihen
uusia asumisen monimuotoisuuden innovaatioita.

Tavoitteet

Jyväskylän kannalta tärkeitä aiheita ovat:

- Asumisen ratkaisut eri elämänvaiheisiin, muuntojoustavuus ja jaetut tilat.
- Asukkaiden kasvava tietoisuus ja vaikuttamishalu oman elinympäristönsä ja asumisensa ratkaisuihin.
- Täydennys- ja lisärakentamisen uudet ratkaisumallit juuri Kuokkalan keskuksessa.
- Asumiseen liittyvien palvelujen suhde tilallisiin ratkaisuihin ja asunnon toiminnallisuuteen.
- Yhteisöllisyys ja uudella tavalla sosiaaliset ympäristöt.

Kilpailuehdotuksen tuli toteuttaa Jyväskylän kaupunkistrategian teemoja ja tavoitteita. Linkki strate-
giaan: www.jyvaskyla.fi/strategia_ja_hankkeet/kaupunkistrategia

Jyväskylän vuoden 2018 KymppiR:n maankäytön toteutusohjelman erityisteemana on asuinalueiden
sosiaalinen rakenne ja asuntopolitiikka – miten kaupunkisuunnittelulla edistetään sosiaalista kestä-
vyyttä? Asuntopolitiikan teemavuoden konkreettisina tavoitteina on kehittää yhteistyössä toimijoi-
den kanssa uusia rakentamisen ja suunnittelun toimintatapoja ja sisältöjä, joista yhtenä esimerkkinä
on asuntoreformikilpailu.

Jyväskylän kohteessa reformoidaan prosessimallia, jossa voittaneen ehdotuksen tehnyt kilpailija saa
suunnitteluvaramuksen ja kohteen suunnittelu ja kaavoitus etenevät monikumppanuusmallilla. Sisäl-
öllisenä tavoitteena on löytää uusia innovaatioita asumiseen ja uudenlaisia ratkaisuja pysäköinnin
järjestämiseen.

Kilpailun tavoitteena oli muodostaa suunnittelualueelle kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ratkaisu,
joka sisältää asumisen innovaatioita liittyen asuntojakaumaan, perhemonimuotoisuuteen ja uusiin
tilaratkaisuihin, eri-ikäisten asumisen yhdistämiseen tai muuhun asumista uudistavaan ratkaisuun.
Korttelin pääkäyttötarkoitus on asuminen. Ratkaisusta riippuen käyttötarkoitus voi olla yhdistelmä
asumista, yleisten rakennusten toimintoja sekä työ- ja liiketiloja.

Ratkaisussa tuli ottaa huomioon suunnitelman suhde Kuokkalan kaupunkirakenteeseen, Kuokkalan
kirkkoon, Puukuokan kortteliin ja yleisiin alueisiin toriin ja eteläpuoliseen puistoalueeseen. Kilpailu-
ehdotuksen tuli toiminnallisesti tukeutua Kuokkalan keskustan toimintoihin ja vahvistaa asukkaiden
yhteisöllisyyttä. Kohteen koko oli kilpailijoiden ratkaistavissa siten, että syntyy hyvää, turvallista ja
viihtyisää ympäristöä.

Kilpailija sai päättää rakennusoikeuden, kerrosluvut, massoittelun ja materiaalit haluamallaan tavalla.
Kilpailuehdotuksissa suositeltiin esitettäväksi pysäköinnin järjestämiseen uudenlaisia ratkaisuja, jotka
vähentäisivät tarvittavien pysäköintipaikkojen määrää.

2.4. Kohdekohtainen tausta ja tavoitteet – Tampere

Tausta

Tampereen kilpailualue sijaitsee Vuoreksessa, Isokuusen keskustassa. Vuoreksen kaupunginosa sijaitsee Tampereen etelärajan tuntumassa, n. 7 kilometrin päässä Tampereen keskustasta ja neljän kilometrin päässä Hervannan aluekeskuksesta. Alue kytkeytyy lännessä Helsinki-Tampere -moottoritiehen.

Vuoreksen vuonna 2005 vahvistettu osayleiskaava laadittiin yhteistyössä Tampereen ja Lempäälän kesken, mutta rakentaminen on käynnistetty toistaiseksi vain Tampereen puolella. Ensimmäiset asukkaat muuttivat alueelle vuonna 2010. Loppuvuodesta 2017 Vuoreksessa oli noin 3 700 asukasta. Tavoitteena on, että valmistuessaan vuoden 2025 tienoilla Vuoreksessa asuu noin 14 000 asukasta.

Vuores koostuu useista alueista, joilla kaikilla on myös omat ominaispiirteensä. Osa asuinalueista on jo suhteellisen valmiita, osaa ei ole vielä aloitettu. Rakentaminen on painottunut alkuvuosina eteläisiin asuinalueisiin ja erityisesti pääväylän, eli Vuoreksen puistokadun ympärille. Vuoreksen alueista kaupunkimaisin on tällä hetkellä Vuoreskeskus, jonne sijoittuu pääosa alueen palveluista. Virolaisen alue tuli tutuksi vuoden 2012 asuntomessualueena. Mäyränmäen pien- ja rivitalovaltainen alue sijaitsee hieman erillään Vuoreksen aluerakenteesta, metsän ympäröimänä. Koukkujärven rannalla, Vuoreskeskuksen länsipuolella sijaitsee Koukkurannan alue, jonka rakennuskanta koostuu sekä kerrosettä pientaloista. Rakentaminen on parhaillaan käynnissä Rimmin asuinalueella, jonka rakennuskanta koostuu kerrostalojen lisäksi pien- ja rivitalokohteista.

Vuoreksen pohjoisosaan rakentuu lähivuosina Isokuusi, n. 4 000 asukkaan viihtyisiä ja pikkukaupunkimainen asuinalue palveluineen. Alueen asemakaavoituksen pohjana toimii Isokuusen yleissuunnitelma vuodelta 2013. Sen tavoitteena on kehittää Isokuusesta ekotehokas puukaupunginosa, jossa moderni puurakentaminen antaa kaupunginosalle yhtenäisen ilmeen. Isokuusi sijaitsee vaihtelevan mäkisessä maastossa Särkijärven rannan tuntumassa. Isokuusen alue tulee jakautumaan luontevasti pikkukaupunkimaiseen keskusta-alueeseen ja sitä ympäröiviin pientalokortteleihin. Rakennettavien alueiden tehokkuus kasvaa reunoilta kohti keskustaa Vuoreksen puistokadun varressa. Alueen maastonmuodot ja monipuolinen luonnonympäristö antavat hyvät lähtökohdat näkymiltään monipuolisen ja omaleimaisen kaupunki- ja ympäristökuvan muodostamiselle.

Keskusta-alue on suurelta osin rajattu autoliikenteeltä. Palvelut sijoittuvat pääosin keskeisiin kortteleihin Isokuusentanhua-aukion läheisyyteen. Aukion länsipuolelle rakennetaan lähivuosina päiväkotij- ja koulurakennus. Keskeisiin kortteleihin sijoittuu myös pääosa alueen kaupallisista palveluista. Ympäristön luonnonarvot ja laajat metsä- ja muut viheralueet ovat merkittävä osa alueen identiteettiä.

Puurakentamisen edistämiseksi Tampereen kaupunki on solminut vuoteen 2020 saakka kestävän yhteistyösopimuksen työ- ja elinkeinoministeriön, Tampereen teknillisen yliopiston, Tampereen ammattikorkeakoulun ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Kaupungin tavoitteena on kehittyä kansainvälisesti tunnetuksi puurakentamisen keskuksiksi. Isokuusi on puurakentamisen edistämishjelman merkittävin aluekokonaisuus. Isokuusen puukaupunkiin rakennetaan puukerrostaloja, uudenlaisia urbaaneja puusta toteutettuja pientalokonsepteja, omakoti- ja rivitaloja sekä puinen koulu- ja päiväkotirakennus. Lisäksi puuta käytetään infrarakentamisessa kuten tori-, silta-, puisto- ja piharakenteissa. Toteutuessaan alue on yksi suurimmista nykyaikaisista puukaupunkiympäristöistä Suomessa. Isokuusesta tavoitellaan myös hiilineutraalia aluetta, jossa energia- ja materiaalitehokkuus, energiajärjestelmät, elinkaariajattelu ja ekologiset elämäntavat otetaan huomioon suunnittelun alusta asti. Isokuusi profiloituu uudenlaisen teollisen puurakentamisen, uusiutuvan energian ja älykkäiden ratkaisujen mallialueena Suomessa.

Tavoitteet

Tampereen kannalta tärkeitä aiheita ovat:

- Perhemuotojen moninaisuus
- Muuntojoustavuus ja asunnon tilallisten ominaisuuksien säätelyn järjestelmät
- Yhteisöllisyys ja uudella tavalla sosiaaliset ympäristöt
- Digitalisaation ja jakamistalouden vaikutus asumiseen, älykäs rakennettu ympäristö
- Työn ja asumisen sovittaminen yhteen, "uusi urbaani työ"
- Typologinen monimuotoisuus

Kilpailun tavoitteena oli suunnitella Isokuusen keskusta monimuotoinen, yhteisöllinen asuinkortteli, joka tarjoaa houkuttelevia, laadukkaita ja innovatiivisia asumisen ratkaisuja erilaisille asutokunnille. Toimivat tilaratkaisut ja älykäs teknologia tuovat asumiseen lisäarvoa.

Korttelin tuli tarjota asuntoja eri-ikäisille yksin asuville, pariskunnille sekä lapsiperheille, unohtamatta uusperheitä, joissa tilantarve vaihtelee eri ajankohtina. Myös esim. kimppa-asujilla ja useamman sukupolven perheillä on omat tarpeensa. Kilpailuehdotuksessa toivottiin tutkittavan asuntoratkaisuja, jotka joustavat tilantarpeen kasvaessa tai vähentyessä. Asunto-osakeyhtiön yhtiöjärjestyksellä voidaan mahdollistaa asuntojen yhdisteleminen ja jakaminen joustavasti. Ratkaisut, joissa perheasunnoista saa vähäisin muutoksin erotettua pienemmän sivuasunnon, parantavat niiden käytettävyyttä elinkaaren aikana ja mahdollistavat sen, ettei elämäntilanteen muuttuessa tarvitsisi muuttaa pois asunnosta tai ainakaan korttelista.

Tavoitteena oli luoda yhteisöllinen, pikkukaupunkimainen kortteli. Houkuttelevat yhteistilat ja yhteiset piha-alueet muodostavat puitteet eri-ikäisten ja eri elämäntilanteessa olevien asukkaiden kohtaamiseen, tutustumiseen ja yhdessä tekemiseen. Lisäksi laadukkaat yhteistilat tuovat lisäarvoa asumiseen; yhteistiloissa voi olla esimerkiksi varusteita, joiden hankkiminen jokaiseen asuntoon olisi liian kallista. Yhteiskäytössä voi olla myös esimerkiksi työtiloja. Kilpailutyössä voi ideoida laajemmin, miten rakentaminen voisi edistää yhteisöllisyyttä ja asumista palveluna. Minkälaisia kierto- ja jakamistalouden sovellutuksia älykkäät ratkaisut mahdollistavat?

Älykäs kodinteknologia ja digitalisaation hyödyntäminen tuovat valtavasti uusia mahdollisuuksia rakentamiseen ja asumiseen. Älykäs rakennus on viihtyisä ja tarpeenmukainen. Se tuottaa informaatiota käyttäjien tarpeisiin, kuluttaa vähän luonnonvaroja ja energiaa sekä hyödyntää hukkaresursseja. Lisäksi se toimii taloudellisesti kestävästi. Digitaaliset alustat auttavat esim. energiaviisaassa arjessa, työn ja asumisen yhteen sovittamisessa, hyödykkeiden jakamisessa ja palveluiden tarjoamisessa asukkaalta asukkaalle jne. Kilpailuehdotuksessa tulee ideoida, miten älykkäät rakennukset ja digitaaliset alustat voivat vaikuttaa arkeen positiivisesti.

Kilpailuehdotuksen tuli olla teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoinen, koska voittajaehdotus toimii kilpailualueen jatkosuunnittelun lähtökohtana. Tavoitteena oli kehittää houkutteleva asumisen konsepti, joka vakuuttaa myös hankkeiden tulevat toteuttajat. Toteuttajina voivat toimia esim. rakennusliikkeet, yleishyödylliset rakennuttajat, ryhmärakennuttajat tai asunto-osuuskunnat. Kaikkien asuntojen hallintamuodosta riippumatta tulee olla kohtuuhintaista siinä mielessä, että ne ovat tavallisten kaupunkilaisten taloudellisesti saavutettavissa.

Kilpailualueella ohjeellisena mitoituksena tuli käyttää vähintään 5 000 k-m², mitoitusta sai kuitenkin muuttaa suunnitteluratkaisuun soveltuvaksi. Kortteliin toivottiin typologista monimuotoisuutta ja vaihtelevia kerroslukuja. Pysäköintinormina tuli käyttää Tampereen pysäköintipolitiikan mukaista: 1 ap/100 k-m² (asuinrakennukset) ja 1 ap/80 k-m² (liiketilat). Pysäköinti alueella tuli esittää pääosin rakenteellisena pysäköintinä.

2.5. Kohdekohtainen tausta ja tavoitteet – Vantaa

Tausta

Langiksen kilpailualue sijaitsee Hakunilan kaupunginosassa, noin 3,5 km itään kaupungin hallinnollisesta keskuksesta, Tikkurilasta. Kaupunginosassa asuu noin 12 000 asukasta. Hakunila on ns. aluerakentamiskaudella 1970–80 -luvuilla syntynyt perinteinen lähiö, jota on täydennysrakennettu myöhemmin vuosikymmeninä.

Hakunilan keskusta tulee uudistumaan ja laajentumaan voimakkaasti tulevana vuosikymmenenä. Uudella Hakunilan keskustan kaavarungolla (20.11.2017) tavoitellaan asuntoja yli 5 000 uudelle asukkaalle keskustan alueella. Yhtenäisyys saavutetaan siirtämällä Vanhan lahdentien linjausta ja rakentamalla kiertoliittymänä toteutettava tasoristeys Kyytitielle. Vanha pikatieratkaisu siltoineen ja rampeineen saa väistyä keskustan laajennuksen tieltä.

Alueella on hyvät joukkoliikenne yhteydet ja alue tukeutuu jatkossa voimakkaasti joukkoliikenteeseen. Kyytitietä kulkee joukkoliikenteen runkoreitti 10 minuutin vuorovälillä. Reitti on suunniteltu muutettavaksi raitiovaunulinjaksi tulevaisuudessa. Hankkeen yleissuunnittelu (Mellunmäki – Hakunila – Tikkurila – Aviapolis) käynnistyy tänä vuonna. Kaupallinen rakenne tulee perustumaan Hakunilan keskustan palveluiden parantamiseen ja laajentamiseen. Tavoitteena on ulottaa kivijalkakauppojen mahdollisuus kilpailualueella ainakin Kyytitien varren kortteleihin.

Bussivarikon poistuttua alueen läpi nykyisin putkessa kulkeva Porttisuonoja on tarkoitus palauttaa avoimeksi vesiaiheeksi ja sen ympärille kortteleiden keskeinen viheralue hulevesiteemoineen.

Langiksen alueella on tavoitteena toteuttaa kaupunkiympäristöä, joka tarjoaa monipuolisia ja viihtyisiä kaupunkiasunto- ja piharatkaisuja. Hakunilan historiasta johtuen asuntokanta on perheasuntopainotteinen eikä erityistä pienasunto-ongelmaa ole nähtävissä. Tavoitteena on jatkaa tuota samaa linjaa uusissakin kehittämishankkeissa. Vantaalla asuntotuotantokautumana käytetään yleisesti 50% omistusasuntoja ja 50% erilaisia osaomistus- / vuokra-asuntoja.

Tavoitteet

Vantaan kannalta tärkeitä aiheita ovat:

- Uudet rakentamisen menetelmät, tuotteet ja prosessit
- Rakennetun ympäristön terveysvaikutusten dynaaminen huomioiminen
- Maahanmuuton myötä lisääntyvä monikulttuurisuus
- Keskustamaisen täydennys- ja lisärakentamisen uudet ratkaisumallit
- Omistusmuotojen sekoittaminen ja uudet omistamisen ja vuokraamisen välimuodot
- Muuntojoustavuus ja asunnon tilallisten ominaisuuksien säätelyn järjestelmät
- Työn ja asumisen sovittaminen yhteen, myös ”uusi urbaani työ”

Vantaalla suunnittelukohteena oleva alue on osa Hakunilan keskustan mittavaa laajennusta. Tavoitteena oli tuottaa monipuolista, modernia asuntokantaa ja palveluita ympäristöltään melko haasteelliselle alueelle.

Vantaan suunnittelukohteena oli lähtökohdiltaan melko karu. Laaja-alaisena tavoitteena oli luoda Hakunilan nykyisen keskustan ja Lahdenväylän välille keskustan laajennusalue, joka on elävä ja kaikin puolin toimiva asuinympäristö tuleville hakunilalaisille. Rakennetta rytmittävät asuntokorttelit, puistokadut ja puistot. Kilpailualueella on kaavarungon idean mukaisesti neljä asuinkorttelia ja keskeinen

hulevesipuisto, joka toimii myös osana pohjois-etelä suuntaista virkistysyhteyttä kulkureitteineen. Asuinkortteleista tuli olla jonkinlainen avautuminen puistoakseliin.

Kilpailualueen mitoitus sai liikkua 80 000 – 100 000 k-m²:n suuruusluokassa ja jakautua vaihtelevasti kortteleittain. Fokuskorttelissa sai olla 25 000 – 30 000 k-m², koska se on osa kilpailualueesta, jota voi kaupunkikuvallisesti korostaa. Päiväkodille tuli varata n. 4 000 m² tontti kilpailualueelta. Rakennuksen bruttoala n.1 200 brm². Pysäköintinormina tuli käyttää 1 ap/ 120 kem². Ratkaisulla pyrittiin edistämään kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumista.

3. YLEISARVOSTELU

Asuntoreformikilpailuja on järjestetty vuodesta 1952 lähtien. Tavoitteena on ollut tunnistaa asuntosuunnittelun ja -rakentamisen yhteiskunnallinen merkitys kulloisessakin tilanteessa ja löytää ratkaisuja laajasti rakentamisen eri osa-alueille. Asuntoreformi 2018 -kilpailu osoittaa, että tarvetta asumisen avoimelle pohdinnalle on riittämiin. Suomen kasvavissa kaupungeissa uusia asumisen ympäristöjä syntyy kiivaaseen tahtiin. Asumisen palveluistuminen, jakamistalouden vaikutus tilantarpeeseen, uusi urbaani työ ja lähiyhteisön merkitys sirpaloituvassa yhteiskunnassa ovat esimerkkejä asumiseen vaikuttavista ilmiöistä, joista on toistaiseksi vähän koeteltua tietoa ja suunnitteluratkaisuja.

Kilpailun tavoitteet ylittivät perinteisen asuntosuunnittelun toiminnallisen kentän. Ehdotuksissa pyydettiin esittämään ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia ja arkkitehtonisia reformiajatuksia. Suurin osa töistä käsitteleekin asumisen kehittämistä kiitettävän monista näkökulmista. Kilpailun kolmeen kohteeseen tulleet ehdotukset muodostivat kiinnostavan läpileikkauksen asumisen ajankohtaisista teemoista. Uusien sosiaalisten ja tilallisten oivallusten vastapainona kilpailussa korostuivat rakennusteknisesti yksinkertaiset ja perinteeseen palaavat ratkaisut. Useissa ehdotuksissa ne nähtiin sekä mahdollisuutena palauttaa asukkaalle oman asumisensa hallinta että tuottaa aidosti ekologista, pitkäkestoista ja taloudellisen arvonsa säilyttävää kaupunkirakentamista.

Kilpailussa menestyminen edellytti onnistumista usealla eri saralla. Asumisen yleiset innovaatiot eivät vielä riittäneet, jos ehdotuksen paikkaan soveltuvuudessa oli puutteita. Arkkitehtoniset ansiot eivät nekään yksinomaan riittäneet nostamaan ehdotusta palkintosijoille tai edes yläluokkaan.

Asuntoreformin tehtävä on tuoda näkyville uudenlaisia vaihtoehtoja. Asumisen ekologiset, sosiaaliset, taloudelliset ja esteettiset näkökulmat kytkeytyvät toisiinsa monimutkaisilla ja ristiriitaisillakin tavoilla. Tulevaisuuden suunnittelussa on tärkeää hyväksyä tämä monimutkaisuus ja ymmärtää asuntosuunnittelun refleksiivisyys, kyky reagoida ympäristön ja käyttäjien tarpeisiin aikaisempaa paremmin. Parhaissa ehdotuksissa suunnittelun herkkyys oli näkyvässä yksittäisten asuntojen innovaatioista ja korttelin yhteisöllisistä ideoista aina kestävämpään rakenne- ja materiaalimaailmaan siten, että kokonaisuus oli monipuolinen ja samalla kuitenkin ehjä ja kaunis.

Aikaisempiin asuntoreformikilpailuihin verrattuna itse asunnon mittakaavaan keskittyminen ei korostunut kilpailussa. Suurimmassa osassa töitä keskeinen idea oli kaupunkikuvallisella tai rakennuksen tasolla ja asunnon sisätilojen ratkaisuja tärkeämpänä pidettiin asunnon monipuolisia muokkausmahdollisuuksia. Vaikka parhaissa töissä myös asunnossa itsessään oli tilallista viehätystä ja uudenlaisia toimivia tilaratkaisuja, heijastui näkökulman laajuus ja tehtävänannon kompleksisuus osassa ehdotuksia varsinaisen asuntosuunnittelun haparointina. Asuntojen toiminnallinen ja tilallinen suunnittelutaito ammattikunnassa on tärkeä edellytys sille, että asumisen laatu tulevaisuudessa voi parantua. Parhaissa ehdotuksissa oli kuitenkin oivaltavan suunnittelun lisäksi tiedostettu tulevaisuuden haasteita, joista suurimpaan osaan ei aikaisemmissa asuntoreformikilpailuissa ole edes yritetty vastata.

Kaikille avoimet julkiset asuntosuunnittelukilpailut ovat positiivinen ja tärkeä keinona laajentaa ja ravistella asuntosuunnittelun näkökulmia, muuttaa asenteita ja kehittää asumisen tasoa. Asuntosuunnittelua ei voi irrottaa kontekstistaan eli ympäröivästä kaupunkitilasta, yhteisöllisyyden tukemisesta tai rakennusmateriaalien ja tekniikan huollettavuudesta, terveellisyydestä ja pitkäikäisyydestä.

Asuntojen monikäyttöisyys ja muunneltavuus

Monikäyttöisyys ja muunneltavuus oli useimmissa kilpailuehdotuksissa huomioitu, mutta ymmärretty pääosin mitoitusratkaisuin, joissa moduuleita tai asunnon leveyttä lisäämällä saadaan erikokoisia asuntovariaatioita. Usein ratkaisu liittyi luhti- tai keskikäytäväratkaisuun. Tämä mahdollistaa suunnitteluvaiheessa erilaiset asuntokaudat ja antaa myös vaihtoehtoja asunnon muokkaamiseen elinkaar-
aikaan, mutta tuotti harmillisen usein yksipuolisia, ainoastaan yhteen suuntaan avautuvia suuriakin asuntoja ja laitosmaisia porrashuoneita.

Toinen muunneltavuuden ratkaisutyyppi oli joustotila tai kytkettävät tilat. Näistä kiinnostavimpiin kuuluvat taloyhtiön hallinnoimat joustosolut, joita voidaan tarvittaessa liittää asuntoihin tai vuokrata lyhytaikaisesti yksioina, vierashuoneina tai työtiloina. Ehdotuksessa Domi – humaani reformi myös viherhuone tai parveke on mahdollista muuttaa asuutilaksi, kun laajentamiseen on varauduttu rakenteellisin ratkaisuin. Hyviä malleja esitettiin myös peruslamellin variaatioista, joissa asunnot ovat pienin muutoksin kytkettävissä ja erotettavissa, mm. ehdotuksessa Lähiösinfonia.

Digitaaliset ratkaisut

Älykkäitä tiloja ja digitaalisia ratkaisuja oli ideoitu suurimmassa osassa ehdotuksia. Useissa ehdotuksissa toistui korttelin oma portaali tai sovellus, jonka kautta voi vähintäänkin varata yhteistiloja. Ehdotuksessa ai-ti oli erityisen eläytyvää älykkäiden tilojen ideointia ja digitaalisuuden hyödyntämistä. Ideat tukivat parhaimmillaan suunnitelmaratkaisua, mutta niiden toteutettavuutta on vaikea arvioida arkkitehtuurikilpailun kontekstissa. Vaikuttaa siltä, että asumisen kehittämisessä on tarvetta aivan uudenlaisille toimijoille ja operaattoreilla.

Pysäköinti

Useimmissa ehdotuksissa pysäköintijärjestelyt oli toteutettu tyyppillisin nykyratkaisuin mutta myös uudenlaisia vaihtoehtoja esiintyi. Ehdotusten älysovellusten kautta asukkaat pystyivät varaamaan yhteiskäyttöautoja käyttöönsä, tarkastelemaan omaa osuuttaan autojen sähkönkulutuksesta tai vuokraamaan omaa ajoneuvoa muiden käyttöön. Kustannuksiltaan kallein, maanalainen pysäköintilaitos löytyy useasta ehdotuksesta jo kaupunkirakenteellisen sijainnin takia, toisaalta myös maanpäällistä pysäköintiä on ehdotettu ja perusteltu ratkaisun väliaikaisuudella – maa on helposti otettavissa myöhemmin toiseen käyttöön pihatilaksi tai asuinrakentamista varten. Osassa kilpailuehdotuksista pysäköinti on sijoitettu erilliseen pysäköintilaitokseen, joka on rakenteiden puolesta mahdollista ottaa vähitellen käyttöön esim. asumiseen, jolloin ratkaisun voi nähdä yhtenä tulevaisuuden täydennysrakentamismallina. Kiinnostava malli asumiseen muutettavasta pysäköintilaitoksesta spesifeine asunto-
tyypeineen esitettiin ehdotuksessa Domi – humaani reformi.

Kaikille sopiva suunnittelu

Kaikille sopivaa suunnittelua “Design for all” oli kilpailuehdotuksissa pohdittu erityisesti yhteisöllisyyden, jaettujen tilojen sekä asuntojen joustavuuden kannalta. Yhteistilojen ja yhteiskäyttöisten tilojen merkitys asumisessa oli ymmärretty uudella vakavuudella ja monissa ehdotuksissa ehdotettiin jaettuja tiloja, jotka tuovat lisälaatua asumiseen erityisesti pienissä asunnoissa. Toivottavasti esitetyn kaltaiset yhteistilat toteutuvat jatkossa myös ns. normaaliasumisessa.

Sen sijaan uusia, sisätiloiltaan innovatiivisia asuntoratkaisuja näkyi ehdotuksissa vähän. Asumisen moninaisuutta pohdittiin monessakin selostuksessa, mutta itse asuntopohjat olivat yleensä tavanomaisia. Ilahduttavia poikkeuksia tähän oli oraalla esim. ehdotuksen Kalon monikäyttöisissä huoneissa.

Monikulttuurisuutta ei useimmissa ehdotuksissa oltu omana osa-alueenaan huomioitu, vaikka toisaalta monet yhteisölliset ratkaisut, esim. asuntojen laajentaminen yhteisiin keittiöihin ja erikseen vuokrattavat vierashuoneet ulkomailta saapuvalle sukulaisjoukolla, vastaisivat todennäköisesti myös monikulttuurisuuden haasteisiin. Esteettömyys kaupunkitilasta pihatilaan ja asuntoihin toteutui suurimmassa osassa ehdotuksista ja tuntui sisäistetyin suunnitteluun ilman että sitä oli tarvetta erityisesti korostaa.

Rakennustekniikka ja kestävä rakentaminen

Suurin osa töistä pohjautui nykyrakentamisen tekniikoihin ja niiden hienosäätämiseen. Radikaaleja rakenneteknisiä vaihtoehtoja ehdotettiin vähän. Uusien teknologisten ratkaisujen sijasta monesti palattiin esiteollisen ajan ratkaisuihin, jotka materiaalisessa yksinkertaisuudessaan tuntuivat kilpailijoista pitkällä aikavälillä hallittavammilta kuin uudet tekniset ratkaisut. Pitkän käyttöiän ja kestävä rakentamisen tavoittelu liittyi ehdotuksissa useimmiten perinteisiin, massiivirakenteisiin ratkaisuihin, painovoimaiseen ilmanvaihtoon sekä muovittomiin, luonnonmukaisiin pintamateriaaleihin. Tekninen traditionalismi oli nähtävissä useissa ehdotuksissa ja nähtiin vastauksena nykyrakentamisen laatuongelmiin.

Rakennusmateriaalien ja tekniikan pitkäkestoisuus (esim. massiivirakenteet ja painovoimainen ilmanvaihto) ja niiden helppo huolto ja korjaus ovat nykyajan rakentamisen yhä enemmän tekniikkaan ja digitalisaatioon perustuvassa, monimutkaistuvassa ja vaikeammin hallittavassa maailmassa terveellisyyden, ekologian, elinkaaren ja samalla myös asuntojen muunneltavuudenkin kannalta kiinnostava ja tutkimisen arvoinen vaihtoehto, joiden toteuttaminen saattaa vaatia muutoksia nykyisiin energiamääräyksiin.

Kohtuuhintainen laatu

Rakennuskustannusten kohtuuhintaisuutta oli haettu mm. muuntojoustavaan pilari-palkki-rakenteeseen perustuvan modulaarisen arkkitehtuurin jäsennellystä ja toistuvasta ilmeestä. Ehdotuksissa esitetyt ratkaisut olivat kuitenkin yleisesti perusratkaisuiltaan melko tehokkaita, massoitteeltaan kompakteja ja jopa asuntojen laadun kustannuksella syvärunkoisia taloja. Kohtuuhintaisen rakentamisen nykykäytännöt oli sisäistetty eikä niitä valtaosassa töitä juurikaan kyseenalaistettu, vaikka asuntoreformikilpailu juuri siihen voi tarjota mahdollisuuden.

Elinkaarikustannuksiin yritettiin vastata lähinnä kestäviksi tiedetyillä rakenne-, tekniikka- ja materiaaliratkaisuilla. Elinkaareen perustuvan kustannusajattelun tuonti rakennushankkeisiin on vielä nykyään haasteellista, mutta herättää toivottavasti lisää keskustelua siitä, rakennetaanko taloja lyhytnäköisesti vain yhdelle sukupolvelle vai siirrytäänkö pikku hiljaa ajattelemaan kustannusten ja rakentamisen vaikutusta myös jälkipolville. Asumisen kokonaisterveellisuus ja sen suhde rakentamisen aikaisiin kustannuksiin tulisi punnita ajatuksella. Mikä on kiireellä, huonosti vanhenevista materiaaleista ja monimutkaisista monikerrosrakenteista rakennetun, vaikeasti korjattavan ja huollettavan asuintalon todellinen hinta yhteiskunnalle?

Asuminen palveluna ja hallintamuotojen reformi

Perinteisille hallintamuodoille esitettiin kilpailuehdotuksissa erilaisia variaatioita. Useissa ehdotuksissa haluttiin korostaa asumista vain yhtenä palveluna muiden joukossa. Palveluajattelun etuna nähtiin asumisen irtautuminen tilarajoituksista. Lähiöinfonia esittää näkemyksen, jossa asuintalo on palvelu. Tässä liiketoimintamallissa asukas ei omista eikä vuokraa, vaan ostaa asumisen yhtenä palvelukoko-

naisuuden osana taloa hallinnoimalta operaattorilta. Asunnon lisäksi palvelupakettiin voi ostaa muita tarvitsemiaan palveluja mm. co-workingtilat, pyörähuolto, pesula- ja vaatehuoltopalvelut.

Parissakin ehdotuksessa pidettiin yhtenä mahdollisena joustavan ja edullisen asumisen rahoitusmallina korttelia hallinnoivaa osuuskuntaa, johon jokainen uusi asukas liittyy ja josta jokainen omistaa osuuden. Osuuskunta tarjoaa kasvualustassaan myös muita palveluja ja mahdollinen liikevoitto näkyy asumiskustannusten alenemisena.

Ehdotus Yhdessä Tehty kritisoi kaupallista rakentamista ja esittää sille uuden vaihtoehdon, joka perustuu yhteiskunnallisen työosuuskunnan ja kunnan yhteenliittymään. Voittoa tuottamaton yritys kouluttaa ja työllistää nuoria rakentamaan asuntoja omakustannehintaan. Nuorille tarjotaan osa palkkiosta kiinteistön osaomistuksena, he oppivat ammatin ja pääsevät samalla kiinni ensiasuntoon.

Manifestinomainen ehdotus Tree of life! sen sijaan tavoittelee yhteisöllistä, omavaraista, pienen hiilijalanjäljen jättävää kaupunkia pihan talousmetsän ja sen ympärille asuinkerrostalojen yhteyteen integroidun clt-tehtaan kautta.

4. KAUPUNKI- JA EHDOTUS- KOHTAISET ARVOSTELUT

4.1. Jyväskylä

4.1.1. Jyväskylän yleisarvostelu

Kiinnostus Jyväskylän kohdetta kohtaan oli suuri, mikä näkyi runsaassa laadukkaiden ehdotusten määrässä.

Asuntojen osalta esitettiin erilaisia ratkaisuja muuntojoustavuuteen ja yhteisöllisiin tiloihin. Yhteisöllisyyden muodostumista tuettiin rakennus-, kortteli- ja kaupunginosatasoilla. Ehdotuksissa esitettiin myös mielenkiintoisia ajatuksia asumisen uusiin palveluihin ja niihin liittyviin tiloihin. Jyväskylän tavoitteena ollut hallintamuotojen tutkiminen jäi ehdotuksissa vähälle huomiolle, mutta on selvää, että parhaimpien ehdotusten toteutuminen edellyttää tulevaisuudessa myös uudenlaisia hallintamalleja.

Ehdotuksissa suunnittelualueetta käsiteltiin monipuolisesti korttelirakenteen, asunosuunnittelun sekä yhteisöllisyyden näkökulmasta. Korttelirakennetta oli varioitu yksittäisistä rakennusmassoista tiiviisiin umpikortteleihin rakentamisen määrän vaihdellessa pienipiirteisistä mahtipontisiin ratkaisuihin. Parhaimmat ehdotukset tukivat Kuokkalan keskustan kaupunkirakennetta, ottivat taitavasti huomioon Kuokkalan kirkon ja Puukuokan asuinkorttelin ja loivat oman uuden ja vahvan identiteettinsä keskustan kokonaisuudessa.

Jyväskylään tehtyjen ehdotusten kirjo ja laatu toivat konkreettisesti esille sen, että alalla on osaamista ja tarvetta innovoida asumisen tulevaisuutta normaaleista prosesseista poikkeavilla tavoilla. Ehdotukset innostavat kokeilemaan ja kehittämään toiminnallislähtöisten, ilman tarkkaa tilaohjelmaa käynnistyvien suunnittelukilpailujen järjestämistä myös jatkossa.

4.1.2. Ylempi luokka ja palkitut ehdotukset

18921 KALON

Kalon on kokonaisvaltaisesti tutkittu ja vakuuttavasti esitetty ehdotus, joka perustuu asumisen eettisiin, manifestinomaisiin peruskiviin (hyvyys, totuus, kauneus).

Luonnonmateriaaleista rakennettu yksinkertaisen kaunis ja levollinen kortteli sijoittuu kaupunkikuvallisesti luontevasti paikkaansa. Korttelin suhde kirkkoon ja ympäröivään kaupunkiin on mittakaavallisesti onnistunut, kirkko säilyy dominanttina. Liittyminen kirkkoaukioon viherportaan kautta on vähäeleisen toimiva. Kivijalan avoimet liike- ja yhteistilat tuovat Kuokkalaan keskustaan kaivattua elämää ja yhteisöllisiä kohtaamispaikkoja. Ihmisten päivittäin käyttämä läpikulkupolku kirkon ja toritason välillä säilyy talojen lomassa ja kortteliin luodaan kaikille kaupunkilaisille yhteistä tilaa.

Yksinkertaisilla, maltillisen kokoisilla rakennusmassoilla on saatu aikaiseksi rikas ja monipuolinen korttelimaailma. Rakennukset ovat sopivan korkuisia ympäristöönsä. Korttelien intiimi sisäpihan mittakaava on pääosin hyvin hallittua, mutta voisi paikoin jopa hyötyä rakenteen väljentämisestä joko luhtien tai viistoparvekkeiden tai jopa rakennusmassojen määrää vähentämällä. Tätä tulisi tutkia erityisesti korkeammassa itäpuolen korttelissa.

Rakennusmateriaaleja on kauttaaltaan mietitty vähähiilisyiden ja terveellisyiden kannalta. Julkisivuissa ja massoitellussa on käytetty perusratkaisuja ja silti kokonaisuudesta muodostuu epätavallisen sympaattinen ja ansiokas.

Yhteisöllisyyttä ja asumisen eettisyyttä ja arkkitehtuuria on pohdittu syvällisesti ja suunnitelmaan on tuotu niitä tukevia ratkaisuja. Ratkaisu mahdollistaa monipuolisesti eri kokoisia asuntoja, joiden suunnittelussa on hyödynnetty selkeitä kytkettyjä huonetiloja. Kahden asunnon jakamat yhteiset eteiset ja niihin liittyvät keittiö- ja ruokailutilat kerroksissa luovat asumiseen joustoa ja uudenlaisia yhteisöasumisen elementtejä, joita on mahdollista ajatella yhteisöasumisen lisäksi hyödynnettävän

myös joustavien sivuasuntojen kanssa. Sisätilojen arkkitehtuuri on avaran viehättävää; käytetyt värit, valon hallinta ja materiaalit ovat varmaotteisia. Asuntopohjissa on kuitenkin havaittavissa ehkä osin niiden monipuolisuuden takia pientä haparointia. Jatkossa tulisi tutkia vielä tarkemmin mm. asuntojen aukeamista ja valoisuutta ja etäisyyksiä sekä yhteisen eteisen ympärille ryhmittyvän asunnon yhdistämistä ja erottamista.

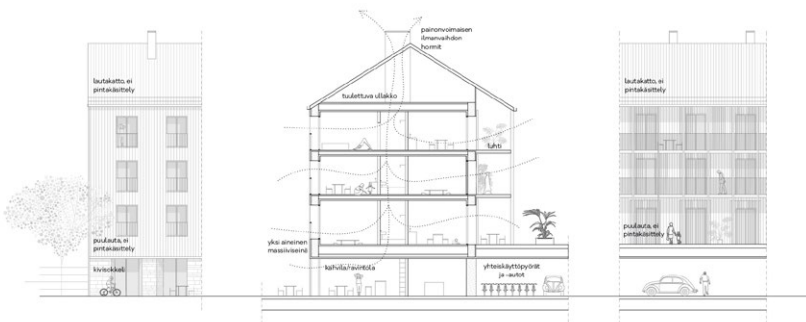
Luhtikäytäväsäpiha on pääosin hyvin ratkaistu ja onnistuu välittämään mielikuvan poikkeuksellisesta asuinympäristön laadusta. Luhtikäytävää on hyödynnetty myös oleskelutilana ja rakenne mahdollistaa joustavia ratkaisuja poistumisteiden suhteen. Ratkaisua tulee jatkokehittää niin, ettei sen lämmin materiaalisuus häviä ja sisä- ja ulkotilojen liittyminen toisiinsa säilyy yhtä hienovireisenä. Porraskäytävä ei ole optimaalinen ja tuntuu olevan osittain päällekkäinen luhdin välittämien kulkuyhteyksien kanssa. Niiden hierarkian toivoisi täsmentyvän.

Yhteistilat on sijoitettu onnistuneesti ja kytketty luontevasti korttelin palveluihin. Liikkumuodot on esitetty tasa-arvoisina, pihakannen alle on sijoitettu sekä pyöriä että autoja. Ratkaisu on kuitenkin kalliin ja joustamattoman oloinen ja sitä tulisi jatkossa kehittää kevyempään suuntaan. Pienten pihojen toteuttaminen ainoastaan (optimistisesti mitoitettuina) kansipihoina ei ole onnistunut ratkaisu.

Ehdotus nojaa vahvasti perinteisiin, tuttuihin ja helposti ymmärrettäviin rakenne- ja materiaaliratkaisuihin. Kylmä ullakko, talotekniikan minimointi ja materiaalien hahmotettavuus tukevat kestäväää rakentamistapaa ja myös asuintapaa. Osaa ratkaisuisista, mm. lautakattoa, on syytä tutkia edelleen, jotta ne eivät jää vain näennäisesti kestäviksi.

Työ ansaitsee tulla nostetuksi esille: se on tämän hetken ja tulevaisuuden haasteisiin vastaava ehdotus, jossa kestävyys tukee kauneutta ja hyvää asumista.

Jatkosuunnittelussa toivotaan tutkittavan ehdotuksen hallintamuotoratkaisuja.

11576 DOMI – HUMAANI REFORMI

Ehdotuksessa on ansiokkaasti sekä pohdittu tulevaisuuden asumisen haasteita että myös löydetty niille innostavia ja toimivia ratkaisuja. Suunnitelman viisi teemaa ovat paikallinen konteksti, tulevaisuuden erilaiset elämäntavat, joustava solukkoplaani, korttelin palveluinfrastruktuuri sekä uudenlaisen omistamisen ja kuluttamisen malli, joka pohjautuu perinteisen omistamisen sijaan käyttöoikeuksiin ja jakamiseen.

Näkymäkuva kirkkoaukiolta on hieno. Suunnitelma muodostaakin parhaimmillaan Kuokkalan keskustaa eheyttävää viihtyisää ja elävää kaupunkitilaa, jossa kirkko säilyy dominanttina. Kaupunkivallisen kokonaisuuden mittakaava on ympäristöönsä nähden ylimitoitettu, jatkokehityksessä oikeaa mittakaavaa tulisi tutkia edelleen. Julkisivujen arkkitehtuuri vaatii materiaalivalinnoiltaan ja detaljeiltaan tarkkuutta ja hienovaraisuutta tuottaakseen Kuokkalaan aidosti viihtyisää ympäristöä – myös sisäpihalla, jonka julkisivu on nyt julmahko intiimissä tilassa.

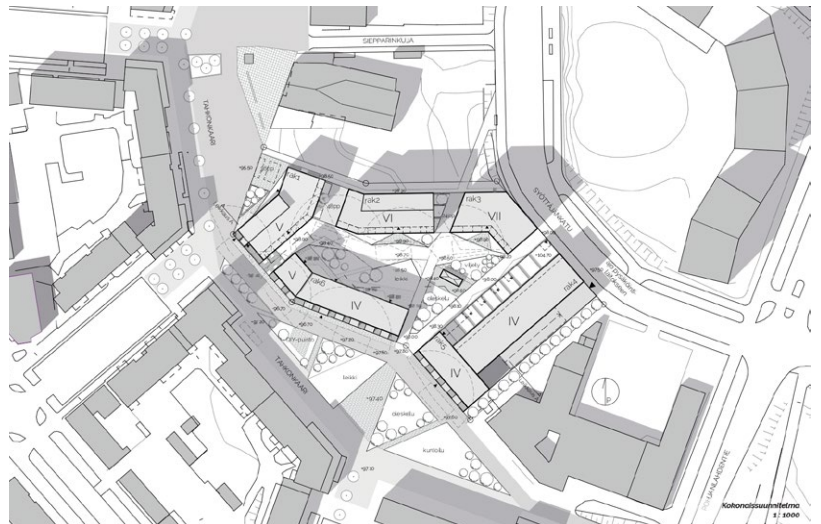
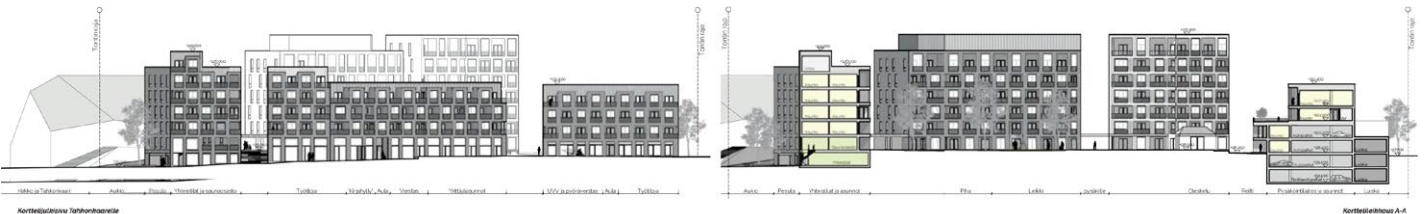
Yhteisöllisyyden kehittymistä ja siihen liittyviä kohtaamisia tuetaan suunnitelmassa mm. yhteispihalla, tilahierarkialla ja sisäänkäyntiauloilla. Tahkonkaaren puolelle kirkon suuntaan avautuvat yhteistilat ja Tahkonkaaren uusi toiminnallinen puisto tuovat myös rajapinnan korttelin ja koko Kuokkalan välille jättäen sisäpihan asukkaiden käyttöön.

Asuntopohjat ovat selkeitä, valoisia ja toimivia. Elämäntapoja ja asuntojen joustavuutta on ansiokkaasti tutkittu mm. solukkoplaanin, asuinkerroksen vuokrattavan joustosolun sekä parvekkeiden viherhuoneiden osalta. Asuntoon liittyvät varasto-, palvelu- ja eteistilat ovat kiinnostavia ja hyvin ratkaistuja.

Pysäköinti on järjestetty joustavasti, jolloin sen määrää voidaan tarvittaessa vähentää ja muuttaa pysäköintilaitos toiseen käyttötarkoitukseen. Kannenalaista pysäköintiratkaisua kustannustehokkaampi pysäköintilaitos ei rajoita pihan käyttöä ja sen runko mahdollistaa rakennuksen muuntamisen elinkaaren aikana esim. asuintalokäyttöön.

15961 AVOIMET OVET

Työssä esitellään talotyyppi, jolla tavoitellaan luontevaa yhteisöllisyyden muodostumista pienten, hahmotettavien asuinyhteisöjen ja koko kaupunginosaa palvelevien yhteisten tilojen kautta. Pienehkö rakennus kiertyy rajatun, intiimin sisäpihan ympärille ja avaa kaikki asunnot kahteen suuntaan. Yhteisöllisyyden toteutumista, ihmisten luontevaa kohtaamista ja hierarkkista siirtymistä julkisesta puolijulkisen kautta yksityiseen tilaan on pohdittu syvällisesti ja eläytyen.

Kaupunkikuvallinen asetelma vaikuttaa hieman jäykältä huolimatta siitä, että ratkaisua on tutkittu alueellisten reittien kannalta. Pienkorttelin ulkopuoliset pihatilat, reittien hierarkiat ja päätteet jäävät määrittelemättömiksi, osittain jopa tarpeettoman oloisiksi. Liittyminen kirkkoaukioon pergola-aiheinen jää epämääräiseksi, eivätkä näkymät aukion suunnalta vakuuta. Pysäköintiratkaisu sekä yhteistilojen sijainti on sen sijaan ratkaistu toimivasti.

Esitetty sivukäytäväalon ja pistetalon hybridi on kooltaan ja runkosyvyydeltään pieni, joten se soveltuu hyvin erilaisiin asuntojen jakomalleihin; asunnot ovat valoisia, muunneltavia ja kuitenkin tilankäytöltään tehokkaita. Myös yksiöissä on onnistuttu jakamaan tilaa onnistuneesti. Keittiö ja ruokailutila toimivat useissa ratkaisuissa välittävänä sosiaalisena tilana yksityisen ja julkisen välillä. Makuuhuoneiden avaaminen luhtikäytävälle vaatii vielä jatkosuunnittelua. Erityisesti tilava, eri tiloiksi kuten työnurkkaukseksi, kuraeteiseksi, kodinhoitohuoneeksi tai palvelueteiseksi jaettavissa oleva eteinen on idea, jota kannattaisi soveltaa käytännössä.

Ehdotuksessa on myös syvennytty hallinta- ja palvelumalleihin uskottavalla ja suunnitelman sisältöjä tukevalla tavalla. Esitetty asumisen palveluihin tukeutuva osuuskuntamalli voisi hyvin toimia esitetyn kokoisissa pienissä yksiköissä ja tuoda joustavuutta elämäntilanteiden muutoksiin nykymalleja paremmin. Myös esitetty asumisen palvelupolku kytkeytyy luontevalla tavalla kaikkiin esitettyihin ratkaisuihin.

Arkkitehtuuri jää esityksessä araksi, osittain jopa karuksi. Tumman ja vaalean tiilen rinnastus jää kömpelöksi, ja eri mittakaavoissa toistuva gridi tuntuu Kuokkalan kaupunkiympäristössä väkinäiseltä sekä kaupunkirakenteessa että julkisivuissa. Herkempi detaljointi ja arkkitehtonisen ilmeen kehittäminen ovat tarpeen ehdotusta kehitettäessä. Ilmastokestävyyteen ja ekologisiin ratkaisuihin ehdotuksessa ei oteta kantaa.

Työssä esitetään herkkävireiselle ja paneutuneelle otteella innostava asumisen malli, jossa ratkotaan yhteisöllisyyden, osallistumiseen ja asumisen palveluihin liittyviä kysymyksiä onnistuneella tavalla.

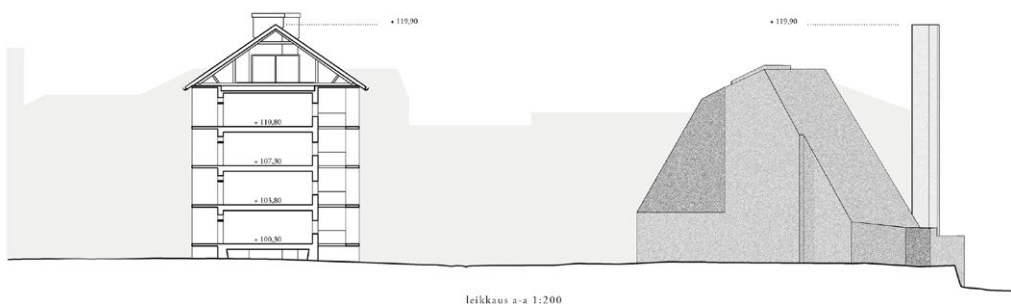
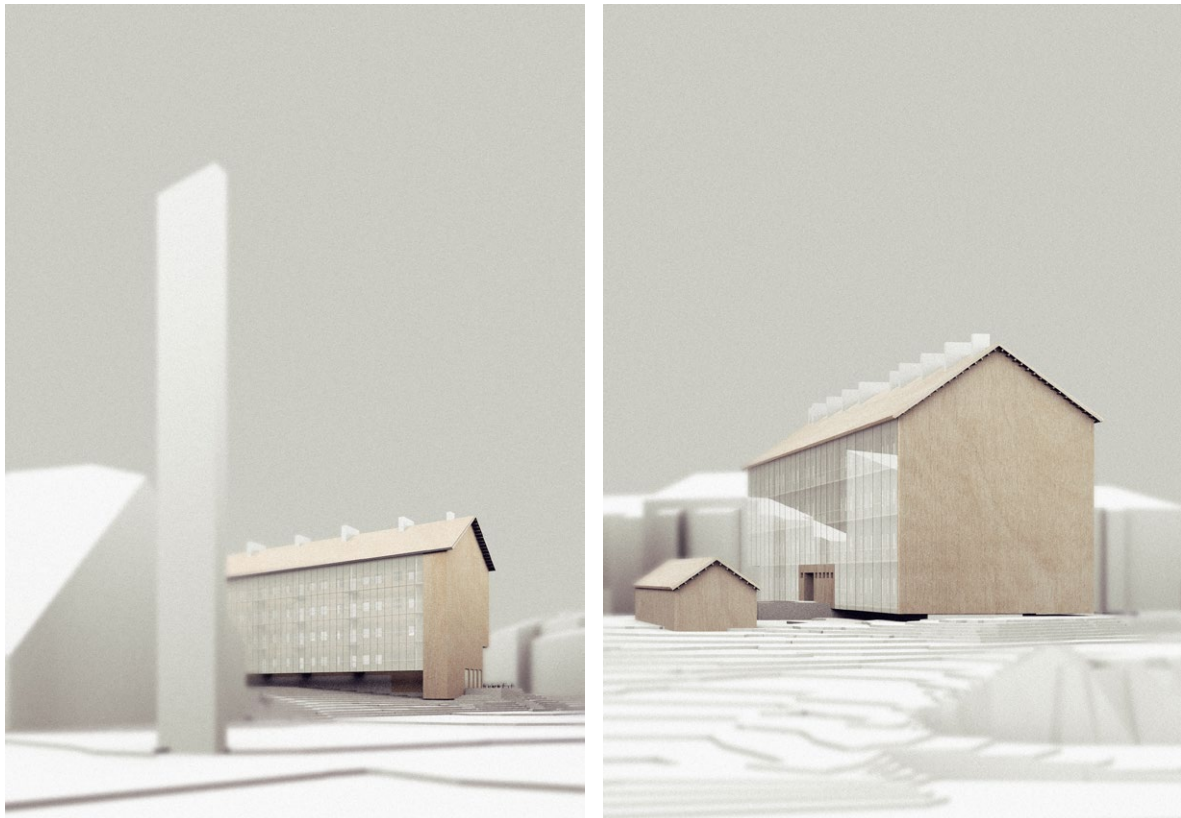
16962 REFORMITALO

Ehdotuksessa on tavoiteltu rakentamisen kestävyttä yksinkertaisten ja kestävien teknisten valintojen kautta. Mikään ratkaisusta ei ole itsessään täysin uusi, mutta johdonmukaisesti läpivietyinä ehdotus tuottaa täysin uudenlaisen lähestymistavan asuinkerrostalojen rakentamiseen. Tekniset ratkaisut on esitetty ehdotuksessa vakuuttavasti ja ehdotetun kaltaisten ratkaisujen tuominen nykyrakentamiseen olisi tervetullutta uudistamista.

Asunnot ovat pieniä läpitalon kolmioita, joiden vuosisadan alkupuolelta innoitusta saanut tilarakenne halleineen on monikäyttöinen. Asunnon koolle ei kuitenkaan esitetä perusteluja eikä variointimahdollisuuksia. Pieni kolmio ei palvele kaikkia asukasryhmiä eikä tuota parasta mahdollista joustavuutta tavoitellun pitkän elinkaaren aikana.

Luhtikäytäväratkaisu tuntuu olevan ristiriidassa rakenteellisen ja tilallisen selkeyden kanssa, sillä asunnot jäävät molemmilta puoliltaan lasituksen taakse; minkälaista sosiaalista ympäristöä syntyy luhtikäytävälle ja ainoastaan kevyesti jäsennellylle pihatilalle? Myös kaupunkikuvallisesti rakenne on yksioikoinen eikä tunnu reagoivan ympäristöönsä.

Ansiokasta mallia tulisi jatkokehittää siten, että se sopeutuisi malliksi myös olemassa olevassa kaupunkiympäristössä, nyt se jää manifestinomaiseksi.

tiilikate ja hormit ovat tummat: ne varaaavat keällä lämpöä ja tehoavat siinä ilmanvaihtoa

vintin suuri ilmamassa tasaa lämpötila- ja kosteusvaihteluita

lahtikäytävän avoin ilmalla mahdollistaa jokaiselle asunnolle kärttämönnä ilmansaidon korkealla hormilla myös ylimmissä kerroksissa

sähkö- ja putkivedot tehdään pinta-asennuksina

lämmitys toteutetaan vesikiertoisella patterijärjestelmällä

muovien välttämiseksi kylpyhuoneiden vesieristys tehdään ruostumattomalla teräksellä

painovoimaisesti ilmanvaihdetussa asunnossa tilamutokset ovat yksinkertaisia, sillä huoneet toimivat ilmanvaihtokanavina

asuntojen keskeellä on halli, josta on käynti kaikkiin huoneisiin

koska lahtikäytävä on erotettu talon rungosta, asunnot saavat lisää sekä yksityisyyttä että valoa

kaikki asunnot ovat läpituuletuvia, ja jokaisella huoneella on oma poistoilmaventtiili

alapohja on massiivirakenteinen ja ryönnöillä tuuletettava

maanvastaisina rakenteina ovat kylmälaedotus kiilakivimuurit

hormit sijoittuvat katon harjalle: läpiviennit ovat helpot ja hormi mahdollisimman korkea

ympäristölle haitalliset hiimmi- ja muovialuskatteet voidaan välttää käyttämällä riittävän jyrkkää kattokulmaa: tiilikatteen aluskatteenä on satoja vuosia kestävä kaksinkertainen lautakate

asuntokohtaiset irtaimistovarustot (3 m²/asunto) sijaitsevat vintillä

yläpohjan eristeenä on saviylyllästeretty paukkueristettä

parvekepyöhykkeen mitoitus työllänsä passiivista aurinkoenergiaa ja estää kesäajan ylitämpenemisen

lasitettu parveke suojaa kantavina rakenteita, ja lämmityksellä se toimii puskuripyöhykkeenä, joka esilämmitteä sisään tulevaa korvausilmaa

tuloilma johdetaan sisätilaan 3 metrin korkeudelta katonrijasta, josta laskeutessaan se sekoittuu huoneilmaan

asuntojen välisissä seinissä ja välipohjissa on hielikäna ääneneristyskerroksena

kotimainen liimaton massiivipuulementti toimii samanaikaisesti lämpöeristävänä, kosteutta ja lämpöä varastavana sekä kantavana rakenteena

leikkauskuonometria

11447 VILLAGE PEOPLE

Ehdotus on kaupunkikuvallisesti viehättävä. Noppatalot sopivat mittakaavaltaan Kuokkalan keskustaan ja tontin topografia on otettu hyvin huomioon. Päänäkymä tärkeältä kirkkoaukiolta lupaa viihtyisää tori- ja kaupunkitilaa, joka parantaisi ja eheyttäisi Kuokkalan keskustaa pitäen silti kirkon dominanttina. Niittymäinen avautuminen aukiolle luo muistuman nykyisestä rakentamattomasta tilasta, samalla taloja yhdistävän kivijalan muuri rajaa julkisen ja yksityisen pihan.

Selostuksessa on pohdittu syvällisesti mm. kaupunkiin liittymistä ja yhteisöllisyyttä. Yhtenäisen podestin kaupunkiin päin avautuva palvelujalusta Tahkonkaaren varrella onkin perusteltu ja toimiva, sen takana kulkeva pitkä ja yksitoikkoinen käytävä sen sijaan ankea ja ehkä jopa turha. Tekstin maalailemia ajatuksia esim. uusiutuvien energiaratkaisujen hyödyntämisestä olisi toivonut tuotavan paremmin ja selkeämmin itse suunnitelmaan.

Asuntopohjat ovat valitettavan viitteelliset eikä asuntoratkaisuja ole esitetty tarpeellisessa tarkkuudessa. Ne ovat perusasuntotuotantoa eikä niistä löydy asuntoreformia. Eri asukasryhmien erottaminen eri rakennuksiin tuntuu yhteisöllisyyden tukemisen kannalta virheeltä ja voi aiheuttaa eriarvoistumista.

Pysäköintialue vaikuttaa päälleliimatulta. Autopaikoituksen tilalle tulevaisuudessa kaavailtu lisärakennus täydentäisi ja eheyttäisi kaupunkirakenteellista kokonaisuutta.

18845 PRIMAVERA

Herkkä ja viehättävä esitys, jossa on eläydytty korttelipihojen tunnelmaan. Kortteli asettuu varmaotteisesti kirkon läheisyyteen ja muodostaa toimivan oloisen sisäpihan. Pientalovariaatiot on sijoitettu keskustorin varten, jotta näkymät kirkolle säilyvät. Visuaalisesti perusteltu ratkaisu on kuitenkin korttelin hierarkian ja asumisen julkisuuden asteen vaihtelun kannalta nurinkurinen. Eniten pihatason yksityisyyttä kaipaava asuminen on tuotu torin reunalle yleisten kulkureittien risteykseen.

Pientaloratkaisut ovat pohjaratkaisuiltaan viehättäviä ja sisältävät oivaltavia terassi- ja pihatiiloja. Pientaloihin on onnistuneesti sijoitettu myös pieniä asuntoja. Myös kerrostaloasunnoissa on uudentyyppejä ratkaisuja, kuten sisäänkäynnit terrassien kautta. Asuntojen mitoitus on pääosin hyvin onnistunutta, ratkaisujen moninaisuus on kuitenkin johtanut siihen, että osa asutuspohjista on jäänyt hiomattomiksi. Pysäköintiratkaisu on kallis ja maantason toiminnallisuuden kannalta ongelmallinen.

Julkisivut ovat jääneet luonnosmaisiksi eivätkä onnistu vielä välittämään uskottavaa kuvaa materiaali- tai ikkunaratkaisuista. Tiilen ja puun liittymistä ei ole onnistuttu ratkaisemaan tasapainoisesti. Arkkitehtuurin kokonaisvaikutelma jää sirpaleiseksi.

Työn ansiona ovat kuitenkin pientalomittakaavan asuntoreformiajatusten lisäksi kokonaisvaltaisesti mietityt kaupunkiekologiset ratkaisut, joiden skaala vaihtelee pihan kasvien ja rakennuksia peittävien köynnösten suunnittelusta, sirkkakasvattamoon ja asuntoon integroituun kierrätyskaappiin.

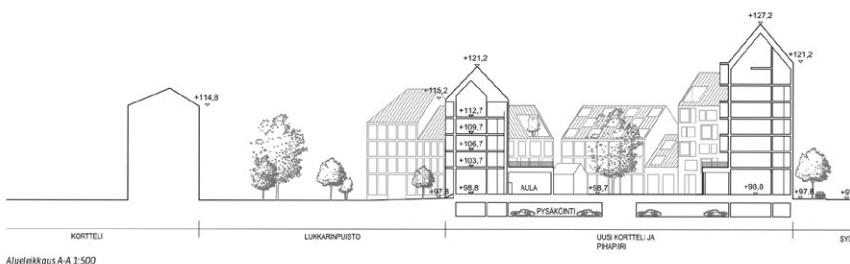

17685 KAKKU

Ehdotus on kaupunkikuvallisesti herkkä ja kaunis. Kirkon pääsisäänkäynnin eteen jää vihreä puistoalue, joka korostaa kirkon asemaa kaupunkikuvassa, uusi kortteli asettuu osaksi Syöttäjänkatua. Korttelin mittakaavan ja materiaalit on haettu ympäristöstä ja niiden vivahteikkaista yksityiskohdista ja portaittain kasvavasta massoittelevasta on syntynyt sympaattinen ja viihtyisä kokonaisuus. Maantasokerroksen avoimuus ja sen toiminnot ja palvelut elävöittävät kaupunkitilaa.

Suunnitelmassa on ansiokkaasti pohdittu kylämäisen yhteisön mahdollisuuksia ja niiden yhteis-tiloja. Jokaisen rakennuksen maantasokerrokseen sijoittuu asukasaula, joka tarjoaa mm. mahdollisuuden etätyöskentelyyn ja johon sijoittuvat myös postin pakettiautomaatti sekä lähikaupan ylläpitämä ruokamaatti.

Sen sijaan asunnoissa olisi vielä paljon kehitettävää porrashuoneen sijainneista lähtien. Rakennatarkaisuna toimiva pilari-palkkijärjestelmä mahdollistaa asuntopohjien vapaan muunneltavuuden ilman perinteisten kantavien seinien tuomia rajoitteita, mutta tätä ei ole onnistuttu hyödyntämään esitetyissä asuntoplaneissa. Pitkät sivukäytävät ovat tehottomia ja epäviihtyisiä ja tuottavat yhteen suuntaan aukeavia asuntoja. Pohjat ovat periaatteessa toimivia, mutta niistä ei löydy asuntoreformia. Asuntosuunnitteluun olisi toivonut enemmän eläytymistä ja hienovaraisuutta, nyt mm. kylpyhuone aukeaa suoraan ruokailu/oleskelutilaan.

Alueleikkaus A-A 1:500

4.1.3. Keskiluokka

14950 AARIA

Ehdotus perustuu puoliavoimeen kaupunkikortteliin, jota rajaavat erityyppiset asuinrakennukset. Ajatuksena on koota eri asuntotyyppit ja sitä kautta eri asukasryhmät yhteen eri rakennuksiin ja sitä kautta vahvistaa rakennuksessa syntyviä asuinyhteisöjä. Hajautettua monimuotoisuutta on korostettu myös vaihtelevissa rakennusmassoissa. Rakennusten mitataava ja sijoitus ovat onnistuneet.

Korttelin sisällöltään positiivinen kokonaisuus jää kuitenkin reiteiltään ja pihatiloiltaan täsmenlymättömäksi ja otteeltaan araksi. Puuarkkitehtuurin jäsentely on jäänyt keskeneräiseksi eivätkä polveilevat rakennusmassat saa muodostettua tunnistettavaa korttelirakennetta. Pihaa halkaiseva autokatosrakenne vaikeuttaa pihan jäsentelyä naapurisosaalisuutta tukevaksi tilaksi; korttelia halkaisevan julkisen kulkuväylän tarkoitus jää epäselväksi.

Pienet asunnot on koottu pistetaloon, jossa kerrosta kohden on seitsemän pientä asuntoa yhteisloineen. Porras-aula on jäänyt tilana laitospaiseksi suuresta pinta-alastaan huolimatta. Asunnoissa varsinaiset asuintilat ovat mitoitukseltaan niin tiukkoja, että asukkaalle ei juuri jää vaihtoehtoja kalustamiselle tai oleskelulle. Suuremmat asunnot ovat paremmin onnistuneita, mutta varsinaista punaista lankaa niistäkään ei tunnu löytyvän: Tilasuunnittelu on jäänyt monessa kohdin kesken.

19687 ”KAMUT”

Ehdotuksessa on sympaattisia ajatuksia yhteisöllisyyden tukemisesta, kuten porrastupa ja palvelu-

eteinen pesuloinen y-muotoisen massan keskellä liikenteellisessä solmukohdassa. Keskikäytävään on haettu viihtyisyyttä leventämällä sitä rakennusmassan keskustaa kohti ja avaamalla siihen valoaukkoja eri kerroksiin. Rakennuksen muoto mahdollistaa myös näkymien avaamisen käytävän päätyihin kolmeen eri ilmansuuntaan.

Suunnitelmasta ei löydy lainkaan yksiöitä. 50m2 kaksio on perusasuntoyksikkö ja sitä voi laajentaa sivulle kolmioksi tai ylös- ja alaspäin suuremmiksi perheasunnoiksi. Kaksio on pohjaratkaisultaan toimiva, mutta kolmioissa on ongelmia mm. keittiön ja makuuhuoneen väliin sijoittuva ahdas, pimeä ja ikkunaton ruokailutila. Olohuone on joko parvekkeiden välissä putkimaisena tai parvekkeen takana pimeänä vaikeasti kalustettavana tilana makuuhuoneiden välissä. Perheasuntojen olisi viihtyisyyden kannalta toivottavaa olla läpitalon huoneistoja, mutta keskikäytäväratkaisun vuoksi ne aukeavat ehdotuksessa useimmiten vain yhteen suuntaan.

Pihatilat ovat viitteellisiä ja suuri autopaikotusalue asuntojen ikkunäkymien edessä asunto-siipien väliin jäävässä kainalossa tuntuu virheeltä. Asuntopihojen liittyminen etelässä puistoon ja pohjoisessa kirkkoon jäävät epämääräisiksi. Pihat eivät muodosta yksityisempiä pihvoja eivätkä toisaalta myöskään houkuttele ulkopuolisia yhteisölliseen kanssakäymiseen asukkaiden kanssa.

Julkisivujen yleisilme on turhankin pelkistetty ja karu. Perspektiivi erityisesti Tahkonkaaren suunnasta olisi ollut tärkeä havainnollistamaan rakennuksen suhdetta kirkkoon ja ympäristöönsä yleensäkin.

12294 MELUKYLÄN LAPSET

Tiivis kortteli irrottautuu kirkon linjasta ja asettuu puiston keskelle. Arkkitehtuuriltaan korttelissa on etäännytty tyyppillisestä asuinrakentamisesta ja ulostyöntyvää maantasa on käsitelty kuten julkista rakennusta. Puiset säleikköverhoillut tilat vaikuttavat raikkailta.

Asuntotyyppejä on erotettu toisistaan kerroksittain niin että yksityisyyden määrä kasvaa ylöspäin noustessa. Ensimmäinen asuinkerros toimii joustavasti erilaisissa tuetun asumisen käytöissä tai opiskelija- ja/tai senioriasuntoina. Näitä asuntoja palvelevat maantasokerroksen yhteistilat päiväkodista korttelitilaan. Tilojen runsas määrä tuntuu tässä kontekstissa perustellulta.

Ylemmissä kerroksissa noin puolet rakennuksen jalanjäljestä on luhtikäytävää tai terassia. Terassit sijoittuvat hankalasti syvälle rakennusrunkoon ja toimivat miellyttävinä ulko-oleskelutiloina ainoastaan hyvin lyhyen ajan vuodessa. Oleskelutilan tuominen lähinnä näihin terassitiloihin ei tunnu asumisen kannalta toimivalta ratkaisulta. Asuntojen tilajärjestelyissä on puutteita; tilojen avautumista ja niiden julkisuutta luhtikäytäväkorttelissa ei ole mietitty loppuun asti.

Korttelia vaivaava pohjaratkaisun ahtaus ei näy ulkohahmossa, joka on viehättävä uudenlainen tulkinta puurakentamisesta sekä sisä- että ulkotiloissa.

12217 PAC-MEN

Puurakenteiset leikkisät noppatalot on lähtökohtaisesti sympaattinen idea Kuokkalan keskustaan.

Tarkemmalla tutustumisella kuitenkin huomaa, että kokonaisuutena asunonopasta ei tule niin rationaalista, viihtyisää ja toimivaa kuin selostuksen perusteella voisi toivoa. Tehdasvalmisteisten puumoduuleiden väliin paikalla rakennettavat avotilat ovat tavoitellun muodon takia monikulmaisia. Kulmien taivuttelulla ei kuitenkaan ole saatu aikaan kuin vinoseinäisiä ja hankalasti kalustettavia asuntoja. Keskiportaan ympärille säteittäin rakennetut asunnot avautuvat vain yhteen suuntaan, mikä erityisesti perheasuntojen kohdalla on virhe. Myös sisääntulon yhteyteen olisi toivonut asteittaista siirtymistä porrashuoneesta oleskelutiloihin.

Asuinalueen pysäköinnin järjestäminen koko

lähialueen yhteiseksi vuoropysäköinniksi vajaa-käyttöisten terveyskeskuksen ja liikekeskuksen parkkipaikkojen kanssa on raikas idea. Jyväskylän kaupungin peräänkuuluttamaa yhteisöllisyyttä ja sosiaalisia ympäristöjä olisi toivonut ehdotuksessa esiin tuotavan enemmänkin.

Yhdeksänkulmaiset puunopat sopivat materiaalin puolesta hyvin kirkon ja Puukuokan yhteyteen, mutta kattomuodon taivuttelut ja rakennusmassojen sisäänvedot saavat aikaan kikkailevan ja monimutkaisen yleisvaikutelman. Rakennusten sijoittuminen ja liittyminen ympäristöön vaikuttaa sattumanvaraiselta.

12007 JATKUMO

Kaupunkikuvan ja arkkitehtuurin kannalta suunnitelma on heikoimmillaan. Tärkeä näkymä kirkkoaukiolta vinoine metallikattoineen on sekava ja ympäristössään outo vieden samalla huomiota Kuokkalan kirkolta.

Asuntopohjat ovat toimivia ja periaatteessa muuntojoustavia. Portaan ja hissien tuntumaan joka kerrokseen suunniteltu yhteiskeittiö on kiva idea, mutta sen liittymistä porrashuoneen käytävään ja viihtyisyyttä pitäisi kehittää, jotta siitä tulisi tarpeeksi houkutteleva ja toimisi asukkaiden luontevana kohtaamispaikkana.

13085 HOUSE OF CARDS

Kalsean ja keskeneräinen esitystapa ei houkuttele tutustumaan ehdotukseen, mutta suunnitelmaan

perehtyessä huomaa, että asuntojen muunneltavuutta ja rakenneratkaisun muuntojoustavuutta on tutkittu kiinnostavasti ja eläytyen. Osa huoneistopohjista tuntuu esivalmistettujen puisten tilaementtien lomaan väkisin pakotetuilta, mutta yleisesti ne kuitenkin ovat toimivia ja kodikkaita.

Yhteisöllisyyttä on pohdittu realistisesti ja monitoimitilan sijoitus aukion laidalla ja Kolmospesänkadun päätteellä etätyöpisteineen, kahviloineen ja yhteiskeittiöineen on hyvä ajatus.

Kaupunkikuvallisesti rakennus on pyritty sijoittamaan tontilleen herkästi, kirkolle tilaa antaen ja samalla ympäristön kiinnekohtiin liittyen. Kuitenkin juuri kaupunkikuvan kannalta rivitalomainen mato on ongelmallinen: Kuokkalan kehittyvälle ja herkäälle keskusta-alueelle se on toisaalta turhan matala ja pientalomainen, toisaalta taas pituutensa takia massiivinen. Rakennuksen katkaiseminen ja toisaalta korottaminen Puukuokkaa lähestyttäessä olisi saattanut parantaa kokonaisuutta.

13960 KOTIPESÄ

Työssä esitetään seitsemän teesiä asuntoreformiksi. Teesit lähtevät yhteiskunnallisesta ja lainsäädännöllisistä muutoksista, joista moni on osuvasti analysoitu. Niistä seuraavat johtopäätökset jäävät kuitenkin yleispiirteisiksi tai niiden esittämät ratkaisumallit eivät heijastu itse ehdotuksessa.

Osa keinoista, kuten verotuspohjan muutos, tuovat uutta ajattelua asumisen poliittisiin rakenteisiin, mutta itse suunnitelmassa on valitettavan vähän näkyvissä, miten arkkitehtisuunnittelun tasolla asuminen teesien mukaisesti uudistuu. Lopputulos on nykyrakentamiselle melko tyyppillinen asuinkerrostalo, jossa on pimeä keskikäytäväratkaisu ja kohtuullista keskitasoa olevat asuntoratkaisut.

18484 SEEPIA

Ehdotuksen runkona ovat kaksi korttelia, joissa lamellitaloja kytkevät yhteen piharakennukset. Ratkaisu erottaa julkisen puiston ja pihat toisistaan luontevasti, mutta korttelien väliin jäävä aukio jää luonteeltaan ambivalentiksi. Valittu arkkitehtuuri on itsessään ryhdikästä ja selkeää, mutta jää Kuokkalan kontekstissa vieraan oloiseksi – varsinkin koska rakennukset nousevat ympäristöään korkeammiksi. Kiviset aumakatot tuntuvat viittaavan sellaiseen historiaan, johon paikalla ei ole kytköstä.

Halkaistuihin lamelleihin esitetyt asunnot ovat toimivasti mitoitettuja. Niiden asuintilat kiertyvät sisäänvedetyn parvekkeen ympärille, mikä tekee niukastikin mitoitetuista asunnoista tilallisesti viehättäviä. Valittu lamelliratkaisu on tehokas ja tuottaa useampaan suuntaan avautuvia asuntoja, muttei tehokkuudessaan mahdollista asutukseen tai asuntojakauman muutoksia vaan ainoastaan asunnon sisäisiä muuntelumahdollisuuksia. Näitä suunniteltaessa on huomioitu monipuolisesti erityyppisiä asukaskuntia. Maantason arkkitehtuuri jää kolkoksi ja toiminnallisuus vähäiseksi. Ehdotuksen yhteisölliset ratkaisut jäävät tämän takia vähäisiksi.

12969 KUOKKALAN KAVERIT

”Kuokkalan kaverit” on puoliavoin kaupunkikortteli, joka on sijoitettu suunnittelualueen itäreunaan jättäen suuren osan tonttia oleskelunurmeksi. Torin laitaan on sijoitettu julkinen sauna ja kahvila. Ratkaisu säilyttää kirkon viereisen avoimen kaupunkiti-

lan ansiokkaasti, mutta samalla heikentää korttelien liiketilojen näkyvyyttä.

Arkkitehtuuriltaan ja ratkaisuiltaan työ on selkeä ja ehdotetuilla teknisillä ratkaisuilla kohtuuhintaisesti toteutettavissa. Eri asuntotyypit on jaettu eri rakennuksiin mutta rakennuksia yhdistävä maantasokerros yhteistiloineen sitoo korttelia yhteen. Runsaiden etätyötilojen sijasta enemmän asumisen arkea tukevat yhteistilaratkaisut olisivat olleet perustellumpia pienasuntovaltaisessa ratkaisussa. Tehokas pistetalo on ratkaistu keskitasoa paremmin: portaaseen tulee luonnonvaloa ja asunnoilla on asumisen laatua aidosti parantavia ulko-oleskelutiloja. Asuntojakaumassa tai asunnoissa itsessään ei ole elinkaaren aikaista joustoa, mutta asunnot on suunniteltu toimiviksi.

Arkkitehtoninen ote jää epämääräiseksi, vaikka korttelin julkisivut nojaavat symmetriaan ja puurakenteelle ominaiseen toistoon. Vaikka nyt kokonaisvaikutelma jää tasapaksuksi, olisi esitetyssä, mittasuhteiltaan onnistuneessa puukorttelissa jatkokehittelyn myötä kuitenkin aineksia kohtuuhintaiseksi kaupunkitaloksi.

19499 TARHA

Ehdotuksessa on syvällisesti ja kiinnostavasti pohdittu yhteisöllisyyden tukemista sekä rakennuksen, korttelin että kaupungin sisällä ja se tarjoaa uuden tavan lähestyä kollektiivisia tiloja; integroitua, sekoitettua yhdistelmää, jossa kaupunki virtaa korttelin sisään jatkaen kulkuaan aina terassille asti. Matka kaupungista korttelin ja sisäpihan läpi ylös omaan asuntoon vaikuttaa rikkaalta ja aisteja herättävältä reitiltä, jossa voi tulla yllättäviä kohtaamisia sekä asukkaiden että vierailijoiden kanssa.

Kaupunkikuvan ja arkkitehtuurin kannalta suunnitelma on heikoimmillaan. Tärkeä näkymä kirkkoaukiolta on massoitellun ja materiaali-maailman osalta sekava, jopa luotaantyöntävä ja

jättää kirkon alisteiseksi. Kirkkoaukion puolelle olisi voinut myös avata yhteis- ja liiketiloja kaikille avoimeen, luokseen kutsuvaan maantasokerrokseen ja liittää suunnitelma sitä kautta osaksi kaupunkia.

Keskikäytäväratkaisun takia asunnot avautuvat pääosin yhteen suuntaan eikä niistä löydy erityistä asuntoreformia.

13597 KIILA

Ehdotuksen arkkitehtuuri lainaa muotokieltään viereiseltä kirkolta ja pyrkii luomaan pienmittakaavaisen kokonaisuuden, jota korostavat jyrkästi taittuvat katot. Mittakaavan miellyttävyydestä huolimatta ratkaisu jää vieraaksi Kuokkalan kaupunkirakenteelle väriensä ja aukotuksensa ankaruuden takia, eikä onnistu ottamaan luontevaa asuinkorttelin roolia kokonaisuudessa. Toiminnallisesti kortteli painottuu kuitenkin vahvasti asumiseen eikä sisällä juurikaan yhteisöllisiä tiloja tai palveluita tavanomaisten yhteistilojen lisäksi.

Pohjaratkaisua määrittelevät puisten tilaelementtien todelliset tai kuvitellut dimensiot, joiden myötä asuintilat ovat hankalan niukasti mitoitetuja. Jyrkästi taittuva katto vaikeuttaa asuntojen suunnittelua entisestään, lopputuloksena syntyvät asunnot eivät nouse esiin tilallisten ansioidensa tai joustavuutensa takia. Kattomuoto aiheuttaa myös sen, ettei ratkaisu ole kovin tehokas, eikä sitä kauta niin kohtuuhintainen kuin tekijä selostuksessa perustelee. Townhouse-ryhmä on asunnoiltaan onnistuneempi, mutta ei asetu luontevasti osaksi korttelia. Esitys on varmaotteinen ja kaunis.

18824 KOTIIN

Kaupunkikuvallisena lähtökohtana on ollut säilyttää alueen puistomainen kokonaisuus kirkkoa kunnioittaen ja yhdistää asuinkerrostalojen sisäpiha kirkkopuistoon sijoittamalla pistetaloja tontin lounaissivulle ja Syöttäjänkadun varteen yksi isompi keskikäytävätila. Kirkkoaukion suunnasta katsottuna puisten noppatalojen yleisilme on löysähkö, mutta mittakaavaltaan sopusuhtainen ja Kuokkalan keskustaan sopiva.

Pistetaloissa on loft-asuntoja mahdollisin parviratkaisuin, mutta muuten asuntopohjissa ei ole löydettävissä erityistä asuntoreformia. Suuremman talon keskikäytävä on tuhlailtava ja tuottaa yhteen suuntaan aukeavia asuntoja. Suunnitelmassa olisi toivonut esitettävän yhteisöllisyyttä tukevia ideoita sekä rakennusten sisällä että suhteessa muuhun kaupunkiympäristöön.

17407 KYLÄ KAUPUNGISSA

Ehdotuksessa on mielenkiintoisia ajatuksia, mutta kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti se on jäänyt valitettavan keskeneräiseksi. Rakennus on ympäristöönsä liian massiivinen ja jättää Kuokkalan kirkon sille alisteiseksi.

Sisäpihojen puoleiset sivukäytävät ovat valtavia ja vaatisivat paljon käyttöasteelta ollakseen perusteltuja. Asuntoryhmien sisäänkäyntikuistit käytävän ja asuntojen välissä jäävät pimeiksi ja epäviihtyisiksi syvennyksiksi.

Asuntoryhmä, jossa kolmella asunnolla on yhteinen parvekkeenomainen sisäänkäyntitila, jota voidaan käyttää yhteisesti tai jakaa asuntokohtaisiin sisäänkäyntikuisteluihin, on sinänsä kiinnostava, kuin myös ajatus siitä, että asuntoryhmän asukkailta on oman asunnon laajentamisen tai pienentämisen varalta ryhmän sisällä etuosto-oikeus. Tämä toki vaatii ryhmän eri perheiltä / asukkailta hyvää yhteistyötä ja harmonista yhteiselo.

Asuntopohjat ovat viihtyisiä ja mitoituksen puolesta toimivia etenkin, jos lähtöoletuksena on, että niihin saa valoa myös sivukäytävän suunnasta. Puolijulkisen sivukäytävän puolelle on hienovaraisesti avattu vain pesuhuone-, eteis- ja keittiötiloja.

Havainnekuvista välittyy sisäpihojen viihtyisä tunnelma, jota "teollisen puurakentamisen käsitöyminen" toteutustapa voisi kuvitella edelleen tukevan.

14406 KYTKÖS

Ehdotuksen kaupunkikuvallinen perusajatus on kirkolta kohti Puukuokkaa terassoituva rakennusmassa, josta tulee veistoksellinen, tunnistettava rakennus vaikka se samanaikaisesti mukautuu ympäristöönsä matalammilta osiltaan. Terrassit on suunniteltu yhteiskäyttöisiksi ja yhteistilat sijoituvat terassoituviin rakennuspäätymiin. Ratkaisu on toimiva ja synnyttää uudenlaista, luontevasti pienempiin osiin jakautuvaa pihatilaa, jonka mikroilmasto voi kuitenkin olla tavallista vaikeampi hallita. Itse puistopiha liittyy turhankin saumattomasti kirkon pihaan.

Rakennuksen runkoratkaisu on samankaltainen viereisen Puukuokan kanssa. Rungon lävistävän keskikäytävän varressa on toimivasti mitoitettuja, pääosin melko pieniä asuntoja sisäänvedettyine parvekkeineen. Terrassitalon pituisena ratkaisun vaarana on laitospaisuus. Ehdotuksen oivalluksena ovat asuntojen väliset kytköstitilat, jotka toimivat sivuasuntoina tai ovat liitettävissä viereisiin asuntoi-

hin. Taloyhtiön vuokra-asuntolina hahmotellut tilat tuovat asumiseen elinkaaren aikaista joustoa sekä variaatiomahdollisuuksia asuntotyyppeihin. Ratkaisu on esitetty uskottavasti ja vaikuttaa toteutuskelpoiselta ja jopa kohtuuhintaiselta volyyminsä ja toistuvuutensa ansiosta.

Julkisivuissa ei ole nähtävissä samaa systemaattisuutta vaan ne ovat jääneet sommittelultaan keskeneräisiksi. Leikkisä ilme on positiivinen, mutta arkkitehtuuri ei vaikuta puurakentamiselle luontevalta tai kestävältä ratkaisulta.

14456 HELPEET

Tontille on huolellisella kaupunkikuvallisella tutkimuksella sijoitettu viisi erillistä rakennusmassaa Kuokkalan kirkko, kaupunkirakenne sekä luontevat läpikulkureitit ja puistot huomioiden. Tavoitteena on ollut luoda kaupunkikylämäinen ilme Kuokkalan kirkkoon. Rakennukset sijaitsevat tontilla kuitenkin turhan ahtaasti. Eri asukasryhmien sekoittuminen yhden rakennuksen sisällä olisi myös ollut toivottavaa erillisten nuoriso- ja vanhustalojen sijaan.

Rakennuksissa on kiinnostavia erillisiä ideoita mm. yhteistilojen osalta. Mahdollisuus muuttaa pysäköintitalo myöhemmin asuinrakennukseksi on hyvä ajatus.

Holistista ekologiaa ja terveyttä edistävää elinympäristöä on sekä rakentamisen, asumisen että lähiympäristön kannalta mietitty syvällisesti ja ansiokkaasti. Sisäpihan ja asunnon havainnekuvat ovat kauniita ja niistä välittyvä tunnelma viehättävä.

13012 KOKOA

Ehdotuksessa on hauskoja ajatuksia yhteisöllisen ja kodikkaan alueen muodostamiseksi. Pitkä ja hyvin kirjoitettu selostus kertoo tekijän syvällisestä eläytymisestä kilpailun asettamiin haasteisiin ja tavoitteisiin yhteisöllisyyden kokemisesta aina rakennetun ympäristön terveysvaikutuksiin asti. Yksityisyyden tasoja korttelissa samoin kuin rakennusten sijoittumista ja suhdetta ympäristöönsä on pohdittu kiinnostavasti. Pihatilan suunnittelu on sympaattista ja eläytyvää.

Pohjapiirroksot ovat kuitenkin jääneet hyvin viitteellisiksi ja herättävät kysymyksiä mm. mitoituksen ja pitkien käytävätilojen / suurten porrashuoneiden osalta. Jyväskylän toivomaa muuntojoustavuutta ei suunnitelmasta löydy.

Kaupunkikuvallisella tasolla rakennusten muodostama kokonaisuus jää hajanaiseksi ja varovaisen oloiseksi. Tärkeä näkymä kirkkoaukiolta on epämääräinen ja julkisivut keskeneräisiä.

17580 MORPHEUS

Pienet, tiiviit umpikorttelit sijaitsevat oivaltavasti tontilla. Voimakkaan kontrastin korostaminen korttelien sisä- ja ulkopuolella saa korttelit vaikuttamaan melko umpimielisiltä ympäristöönsä nähden. Katutaso suunnittelu on jäänyt melko viitteelliseksi.

Leveysuunnassa monistuva vyöhykkeinen asuntorakenne on mitoitukseltaan laadukas ja sen tuottamat monistamalla synnytyt asuntovari-

aatiot onnistuneita. Järjestelmän ongelmana on, että se tuottaa pääosin yhteen suuntaan aukeavia, yksipuolisia asuntoja ja pimeää käytävää. Suuri sisäpihalle aukeavien yhteistilojen määrä vielä korostaa porrashuoneiden keskikäytävämäisyyttä.

Pohjakerroksen monipuolisesti suunnitellut sisätilat avautuvat hienosti sisäänkäyntipihalle ja antavat lupauksen laadukkaasta ympäristöstä; toisaalta valittu sijainti aiheuttaa sen, että korttelit jäävät ulkopuoliselle umpinaisiksi myös katutasolla.

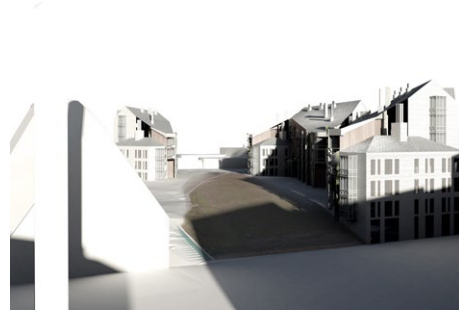
19700 ATHOS, ARAMIS & PORTHOS

Kaupunkikuvallisena ajatuksena on ollut sijoittaa tontille sattumanvaraisesti kolme umpikorttelia. Havainnekuva Tahkonkaarelta perustelevaan kirkon viereisen rakennuksen Athoksen mittakaavaa ja sijoitusta olisi ollut toivottava.

Rakennusten mittakaava on ylipäänsä liian massiivinen ja arkkitehtuuri ”kyhätyn” oloista. U:n muotoiset asuinkerrostalot ovat käytännössä syvärunkoisia pistetaloja, koska niiden sisäpihat on käytännössä täytetty luhtikäytävä-, yhteistila- ja porrashässäkällä.

Ehdotuksen asuntoreformi-ideana on avoin rakentaminen ja teollisen tilakomponenttijärjestelmän yhdistäminen. Rakennus- ja talotekniikkaa on mietitty huolellisesti ja asunto on lähtökohtaisesti tyhjä tila, joihin asukas voi sijoittaa kylpyhuoneen, keittiön ja kodinhoitotilan haluamallaan tavalla. Esitetyt mahdolliset pohjaratkaisut ovat kuitenkin tavanomaisia.

4.1.4. Alempi luokka

18161 ARONIA

Ehdotuksessa on eläydytty vahvasti alueen paikallishistoriaan ja luotu niistä eklektinen pistetalokollaasi. Sisätiloiltaan asunnot ovat samantyyppisiä, pääosin yhteen suuntaan aukeavia asuntoja, joita kytkee yhteen kolmion muotoinen porrashuone.

Maantason ratkaisut jäävät epäselviksi. Eri-laisten elementtien kokoaminen massiiviseen, toistuvaan ja kaupunkiympäristössään vieraaseen rakennukseen ei tunnu toimivalta täydennysrakemismallilta Kuokkalaan. Ratkaisun toimivuus toisenlaisessa kaupunkirakenteessa vaatisi suunnitelmalta lisää herkkyyttä ympäristönsä suhteen.

13975 PALAPELI

Ehdotuksessa on kiinnostava idea muuntojoustavista ”rakennuspalikoista”. Idea on kuitenkin valitettavasti jäänyt raakileeksi eikä lopputulos vakuuta asuntojen innovaatioiden osalta. Kuudesta asuntopalasta on ehdotuksessa yhdistetty pistetaloja, joiden keskellä on hissi ja ulkopuolella kokonaista neljä porrashuonetta, jotka joka puolelta ympäröivän uloskäytävän ohella estävät sekä valoa asuntoihin että näkymiä asunnoista. Asunnot ovat pimeitä ja niiden kalustettavuus on huono. Isommissa asunnoissa on paljon asunnon sisäistä pimeää käytävää ja kokonaisuus on koppimainen. Näkymiä – niin sisäisiä kuin ulos avautuvia – ja ylipäänsä ilman ja valon kiertoa asunnoissa ei ole huomioitu.

Ulkotilojen osalta ei ole esitetty, miten uloskäytävät toimisivat viihtyisinä asuntokohtaisina tai yhteisinä parvekkeina. Sisäpihan artikulointi ja sen liittyminen puistoon on viitteellinen. Kaupunkikuvallisesti suhde kirkkoon on jäänyt epämääräiseksi, perspektiivi Tahkonkaaren suunnasta olisi ollut tärkeä havainnekuva.

12903 PUNAKANELI

Työssä on esitetty atriumtalon ja pistetalon hybridi, jonka asuntojen joustavuus perustuu eri asuntoihin kytkettäviin huoneisiin. Asuntoratkaisu on perustoimiva, muttei kovin hiotun oloinen.

Katetussa porrashuoneessa sijaitseva yhteistila ei vaikuta arkkitehtuuriltaan houkuttelevalta eikä sen paloteknistä toteutusta ole esitetty. Maantason ratkaisut on esitetty puutteellisesti; rakennusten sisäänkäynti eikä lähiympäristön käsittely käy ilmi. Kaupunkikuvallinen asetelma on irrallisen oloinen eikä reagoi alueen ominaispiirteisiin.

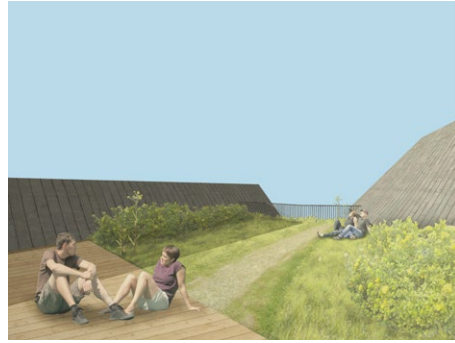

17368 FOKUS JYVÄSKYLÄ

Suunnitelma ei noudata tehtävänannon ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia, määrällisiä tai arkkitehtonisia tavoitteita.

Kaupunkikuvallinen ratkaisu, jossa matalat townhouse-, pari- ja omakotitalot on sijoitettu toteavasti tonttirajojen sisälle, ei Kuokkalan kaltaisella herkällä mutta kehittyvällä keskusta-alueella ole perusteltu kaupunkikuvallisesti.

Ehdotuksessa ei ole esitetty perspektiivejä eikä julkisivuja, joissa olisi esitetty uusien rakennusten suhde ympäristöön tai tontin maan muotoon. Selostus on piirustusten tapaan toteava. Kaksoisjulkisivun mainitaan suojaavan merenrannassa olevia taloja tuulelta ja sateelta, mikä viimeistään paljastaa, että suunnitelmat on alun perin tehty toiseen (merenranta)kohteeseen.

19690 PETUNIA

Asumisen malleja pöyhivä ehdotus, jossa on mielenkiintoinen kehittelmä agrariasuntojen tyyppistä. Asunto perustuu tupatilaan ja siihen liittyviin huoneisiin sekä joustavaan sivuasuntoon. Ratkaisussa on paljon raikkaita piirteitä, jotka ansaitsevat jatkokehittelyä.

Asunnon kytkeminen laajempaan kokonaisuuteen on kuitenkin aiheuttanut ongelmia. Pienet yksilöt on koottu hankalahkosti monimuotoisen porrashuoneen ympärille, jossa on kerroksittain epärealistisen paljon hankalasti käytettäviä yhteistiloja. Ratkaisun arkkitehtuuri on väkinäistä, varsinkin monistettuna korkeaksi kerrostaloksi, eikä onnistu ulkoiselta ilmeeltään heijastamaan asuntojen lupaavia lähtökohtia.

12277 URBAANI METSÄ

Kilpailuehdotus on valitettavan keskeneräinen. Pohjapiirroksina torneista on näytetty vain maantasokerrokset, joista puuttuvat kaikki irtaimisto-, ulkoiluväline- ja vaunuvarastot. Esitetyissä asuntopohjissa on aloittelijan kömpelyyttä: eteistä ei ole, wc- ja pesuhuonetilat avautuvat suoraan oleskelu-

tilaan, olohuoneisiin ei mahdu normaalin kokoista sohvia eikä ruokapöytää ja suuremmissa asunnoissa on pitkiä ja pimeitä makuuhuoneisiin johtavia käytävätiloja.

Selostuksessa on mainittu esivalmistettujen elementtien käyttö rakentamisessa. Niiden taloudellisuus perustuu toistettavuuteen, mikä on ristiriidassa tornien, asuntojen ja parvekkeiden vaihtelevien muotojen ja mittojen kanssa.

Selostus kuvaa kahdeksankerroksisten minitornien varjostamaa sisäpihaa yhteisölliseksi kokemukseksi luonnonvaraisesta metsästä. Piha on kuitenkin niin pieni ja pimeä, että tavoite tuntuu epärealistiselta. Tornien koillis- ja kaakkoispuolelle taas on sijoitettu pitkät rivit ankeaa maanpäällistä pysäköintialuetta, joka tuntuu herkälle metsätelmälle vieraalta.

Kaupunkikuvallisesti ajatus puisesta urbaanista asuinkerrostalometsästä kuulostaa hauskalta, mutta on - havainnekuvankin perusteella - tälle Kuokkalan kehittyvälle ja herkälle keskusta-alueelle vieras, jopa pelottava. Suunnitelma vaatisi paljon työtä, hiomista ja herkkyyttä kehittyäkseen sille runolliselle asteelle, joka selostuksesta välittyy.

13755 RUBIIKIN VÄKKÄRÄ

Kaksi tornimaista asuinkerrostaloa on valittu työkaluksi alueen kehitykselle, koska niistä jalanjälki tontilla jää pieneksi ja voidaan säästää julkisena tilana. Kaupunkikuvallisena ja arkkitehtonisena ratkaisuna tornit eivät kuitenkaan vakuuta, vaan jättävät sattumanvaraisen ja luotaantyöntävän vaikutelman sen sijaan, että eheyttäisivät ja kokoaisivat Kuokkalan keskustaa.

Asuntotornien keskelle jää pimeä ja ahdas porrashuone. Ympäri levittäytyvät huoneistot jätetään teknisiä ydintarpeita lukuun ottamatta asukkaan itsensä muokattavaksi. Rakennuksista löytyy myös kaksikerroksisia yksiköitä, jotka tarjoavat laajentamisen mahdollisuuden perheen kasvaes-

sa tai muuttuessa. Esitetyissä pohjissa on kuitenkin kömpelyyttä, joka tuottaa asuntoihin käytävämäisiä ratkaisuja ja epäviihtyisiä koppimaisia tiloja.

Ulkotiloja, niiden toimintoja, reittejä tai liittymistä ympäristöön ei ole esitetty.

11588 OKSA JA KIVI

Ehdotuksen kaupunkikuvallinen asemointi muistuttaa julkista rakennusta, jonka molemmille puolille jää yksityisyyden asteeltaan vaikeasti hahmotettava tila. Huonosti käytettävät pihatilat ja monotoniset julkisivut korostavat epämääräistä asemointia, joka tuntuu viittaavaan lähinnä modernismin lähiöihin.

Asuntoreformia on haettu sinänsä ansiokkaasti joustavalla pohjaratkaisulla, mutta esitetyt ratkaisumahdollisuudet eivät ole mitoitukseltaan tai tilallisesti kovin onnistuneita. Osasyynä tähän on valittu runkosyvyys, jonka seurauksena huoneet ovat pitkiä ja kapeita. Tekstissä mainitut tilan jakamisen muuttavat logiikat eivät käy suunnitelmista ilmi.

14805 KYLÄ-ÄLY

Ehdotuksessa esitetään sympaattinen ajatus modernista kyläyhteisöstä kyläraitin varrella. Kirkon viereen sijoitettu ”kylä kylässä” ei kuitenkaan kaupunkikuvallisesti toimi keskustaa eheyttävänä ja kokoavana voimavarana. Kuokkalan kehittyvässä ja herkässä keskustassa matala pientalorakentaminen poikkeaa ympäristöstään ja ehdotuksesta syntyykin vaikutelma keskelle kylää tunkeutuneesta ja sisään-päin kääntyneestä talorykelmästä, joka ei toivota vieraita tervetulleiksi. Talojen korkeudet ja sijainnit vaikuttavat sattumanvaraisilta.

Asuntopohjat ovat periaatteessa toimivia, mutta niistä ei löydy herkkyyttä, muuntojoustavuutta tai uusia ideoita asumisen kehittämiseen. Pohjat voisivat myös olla toimivampia ja hienovaraisempia: ruokailu- ja oleskelutilat ovat nyt eri kerroksissa, wc:t ja pesuhuoneet avautuvat oleskelutiloihin, kimppekämpiksi jaettavat asunnot eivät eroa perusasunnoista jne.

Kylätalo on kiva idea, mutta nyt vähän kummallisesti piilossa kirkon ja asuntojen takana, kun yhteisöllisyys voisi mielellään laajentua koskemaan koko Kuokkalan keskustaa.

1975 OMAKSENI

Ehdotuksessa kehitetään edelleen loft-konseptia, joka mahdollistaa joustavan raakatilan muokkaamisen asunnoksi. Ajatus on tuttu jo aikaisemmasta asuntoreformikilpailusta 2000-luvun vaihteesta, mutta tässä on positiivisella tavalla mietitty rakentamisen käytännön toteutusta.

Valittu kuori on kuitenkin muodoltaan niin kompleksinen, ettei tekstin tasolla esitetty suuri joustavuus käytännössä toteudu; ehkä tästä syystä ehdotus jää viitteelliseksi julkisivujen ja ratkaisujen tasolla. Olisi ollut mielenkiintoista nähdä miten monipuolisia asuntotyyppisiä raakatilassa voisi edullisemmassa tilanteessa oikeasti syntyä; nyt ehdotus jää paikkaansa sopimattoman hankalan rakennusmassansa vangiksi.

18808 KEVÄT

Keskeneräinen ja kylmäksi jättävä esitys ei houkutele tutustumaan ehdotukseen, mutta suunnitel-

maan perehtyessä huomaa, että mm. yhteisöllisyyteen houkuttelevia ratkaisuja on pohdittu eläytyen. Monitoimi- ja liiketilojen sijoittaminen kulkureitien varteen ja talosaunojen terassit Tahkonkaaren puiston laidalla ovat toimivia lähtökohtia.

Kalustetuissa asuntopohjissa on aloittelijan haparointia: eteistä ei ole lainkaan, wc- ja pesuhuonetilat avautuvat suoraan oleskelutilaan ja mitoitus on vuoroin turhan tiukkaa ja turhan väljää. Asunnoista puuttuu herkkyyttä ja kodikkuutta eikä niistä löydy uusia ratkaisuja asumisen kehittämiseen. Jyväskylän toiveissa ollut muuntojoustavuus tuntuu lähinnä tarkoittavan isompia ja pienempiä huonetiloja.

Kaupunkikuvallisesti kokonaisuus luo kylmän ja jopa aggressiivisen vaikutelman suurine anonyymeine lasipintoineen ja jyrkästi viistettyine, epätaloudellisine rakennusmassoineen.

14160 KORTTELI

Runollinen näkemys, joka abstraktista kauneudesta huolimatta vastaa huonosti tehtävänantoon. Suuren asuntojen korkea oleskelutila ja siihen liittyvä galleria on yksittäinen hieno oivallus, mutta jää ratkaisuna kovin yksipuoliseksi asumisen tavoitteita ajatellen.

Matala kortteli kääntää selkensä ympäröivälle kaupungille, mutta ei tarjoa sen vastapainoksi kuin määrittelemättömäksi jäävää tilaa. Valittu matala tehokkuus sekä rakenteissa että asunnoissa on tietoinen kannanotto, mutta tekee myös ratkaisusta kalliin ja pitkällä aikavälillä joustamattoman. Asuntojen sijainti avoimesti maantasossa on kaupungin osan keskuskorttelille huonosti sopiva ratkaisu.

15251 OSJEASO

Tekijän ehdottama kestävyyskehä on kiinnostava työkalu rakennushankkeen tarpeiden ja tavoitteiden kartoittamiseen. Tässä työssä siitä on kuitenkin seurannut ainoastaan lista teknisiä ratkaisuja sekä kokoelma satunnaisen oloisesti valittuja tiloja. Niiden yhteys itse suunnitelmaan jää viitteelliseksi.

Kaareva rakennusmassa jakaa aukiota julkisempaan pihatilaan ja asumiselle varattuun puistoon, mutta jako tuntuu väkinäiseltä ja aiheuttaa sen, ettei korttelin kummallekaan puolelle muodostu kunnollista pihaa tai julkista tilaa. Julkiset tilat ja liiketilat on sijoitettu oudosti rakennuksen selkäpuolelle hankalasti saavutettaviksi. Kaarevasta perusmassasta nousevat kolme pistetaloa eivät tuo positiivista lisää Kuokkalan arkkitehtuuriin tai tuo asuntosuunnittelun osalta uudenlaisia toimivia ratkaisumalleja. Erillisten Ikea-henkeen hankittavien lisäosien ajatus on hauska, vaikka jää puuttumaan kokonaan varsinaisesta ehdotuksesta.

18761 MURTOVIIVOJA

Selostuksessa on sympaattisen eläytyvästi kuvattu yhteisöllisen asumisen ”murtoviivoja”. Asuntoon liitettävä x-tila on periaatteessa toimiva lähtökohta kuten myös parveketerassien jakaminen naapurin kanssa.

Valitettavasti tekstin ajatukset eivät välity varsinaiseen suunnitelmaan asti. Asuntopohjat ovat viitteellisesti esitettyjä, laadultaan ja toiminnoiltaan vaihtelevan tasoista perusasuntotuotantoa. Pihan, ulkotilojen ja porrashuoneiden artikulointi ja mitoitus on viitteellistä ja kömpelön oloista.

Puujulkisivuissa on herkkyyttä, mutta sen

sijaan, että uudet rakennukset täydentäisivät ja eheyttäisivät Kuokkalan keskustaa, on kokonaisuus epämääräisen hajanainen. Kaupunkikuvallisesti tärkeä perspektiivi kirkkoaukion suunnasta esittää kirkon takaa ujosti kurkistavan rakennuksen päädyn.

11344 100+100TARINAA

Työssä on innolla eläydytty asumisen ja välittömän asuinympäristön laatutekijöihin ja tekstin tasolla kortteli vaikuttaakin paratiisilta. Siinä esitellyt ajatukset ovat kuitenkin itse suunnitelmassa jääneet hyvin viitteellisiksi ja sen takia epäuskottaviksi.

Kylätalon erittäin suuri runkosyvyys tekee eteishallivyöhykkeistä hankalia asumistiloja eikä heijastele onnistuneesti esitettyä asumisen laatu-tekijöitä. Myös yhteisten oleskelutilojen viihtyisyys jää arvailujen varaan. Rakennusten ulkohahmoissa sama viitteellisyys tekee rakennuksista esine- jopa lelumaisia.

Korttelin sovittautumista ympäristöönsä ei ole esitetty ja se jääkin olemassa olevan aineiston pohjalta arvioiden väkinäiseksi.

18110 MIAMI

Kortteliratkaisu on tiivis ja sekavan oloinen ja kaupunkikuvallisesti tärkeä näkymä kirkkoaukion suunnasta näyttää uuden korttelin kääntävän selkensä kaupungille. Suunnitelmassa on kuitenkin pohdittu erityisen paljon yhteisöllisyyttä tukevia

ratkaisuja ja sen olisikin mielellään nähnyt laajentuvan myös korttelia kaupunkiin liittäväksi aiheeksi.

Miami (Vice) -henkinen kirkuva värimaailma ja trendikäs kaariaiheen viljely tuntuu Kuokkalan keskustaympäristössä vieraalta aiheelta. Materiaalimaailmaa olisi toivonut avattavan suunnitelmassa tarkemmin.

Huoneistot muodostuvat paloista, jotka on pituussuunnassa jaettu systemaattisesti vyöhykkeisiin. Ehdotuksessa on selkein esimerkein näytetty, miten samoista paloista saa muodostettua erilaisia asuntoja yksiöistä perheasuntoihin. Sivukäytävät-kaisun takia kaikki asunnot avautuvat kuitenkin nyt vain yhteen suuntaan, mikä erityisesti perheasuntojen kohdalla on virhe.

18146 VIA FELICIA

U-muotoinen kortteli avautuu kirkolle ja porrastuu niin, että kattopinnasta muodostuu puolijulkinen tila. Korttelin asemointi kaupunkirakenteessa tukee toiminnallisuutta ja uudenlaisia sosiaalisia käytäntöjä asumisessa. Kattoterassien tilat ovat houkuttelevan oloisia tiloja ainakin kesäisin.

Pilari-palkkirungon tarjoamat mahdollisuudet asuntosuunnittelun joustavuuden lisäajänä on tuotu esille, mutta niiden hyödyntäminen ehdotuksessa on rajallista. Asuntomoduli venyy leveysuuntaan huoneita lisäämällä, jolloin varsinkin suuret asunnot jäävät asuttavuudeltaan vaatimattomiksi. Asuntotyyppiä ei ole tarkemmin tutkittu kyseisessä korttelimallissa, jolloin syntyy ongelmallisia paikkoja leveän rungon kulmissa. Asuntojen yhteyksiä kattoterassille, jotka voisivat korvata puuttuvia yksityisiä ulko-oleskelutiloja, ei ole esitetty.

15184 BASTION

Ehdotuksen ansiona on malli katetusta sisäpihasta, jota ei ole Suomessa asumiseen laajemmin sovellettu. Sen haasteisiin; valonsaantiin, kuumenemiseen tai ilmanvaihtoon ei kuitenkaan ole otettu kantaa vaan ratkaistu asunnot korostetun kapeilla ja syvillä rungoilla, joiden muuntelumahdollisuudet ovat kosmeettisia.

Kaupunkikuvallisesti esitetyt korttelit ovat suhteettoman suuria ja tätä epäsuhtaa korostaa entistään synkkä ja ympäristöstään tylästi maanpäällisellä kellarikerroksella erottautuva arkkitehtuuri.

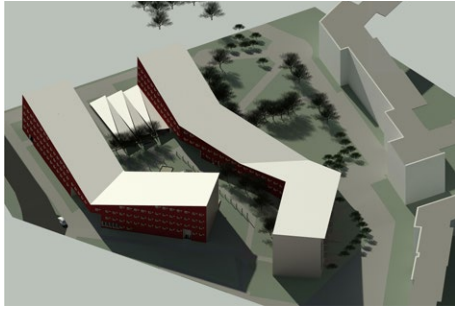

12661 HYRRÄ

Suunnitelma perustuu kirkon ympärille kietoutuvaan asuinkortteliin, jonka suojaisa piha-alue kytkeytyy visuaalisesti kirkkopuistoon. Ikäihmisille on osoitettu erillinen rakennus asuinkorttelin ja terveyskeskuksen välissä. Maantasokerros yhteis- ja liiketiloineen avautuu kaupunkitilaan ja toimii

hyvin Kuokkalan alueen asukkaiden yhteisenä olohuoneena, mutta muuten kaupunkikuvallinen ratkaisu tuntuu väkinäiseltä eikä eheyttä Kuokkalan keskustaa. Perspektiivikuva Tahkonkaarelta olisi ollut toivottava havainnollistamaan uusien asuinkerrostalojen suhdetta kirkkoon.

Keskikäytäväratkaisu tuottaa vain yhteen suuntaan avautuvia asuntoja eikä ratkaisun tueksi ole esitetty uusia yhteisöllisyyttä tukevia ideoita. S- ja M-moduuleista erilaisilla yhdistelmillä toteutetut asuntopohjat kaipaavat lisäkehittelyä, erityisesti perheasunnot ovat mitoitukseltaan kömpelöitä.

19656 MINIMAKSI

Selostuksessa on mietitty erityisesti asuntojen muuntojoustavuutta miniasuntojen ja muiden pientilojen kautta, mutta valitettavasti suunnitelmassa tavoitteet eivät ole konkretisoituneet. Rakennusmassojen pitkät, pimeät ja kapeat keskikäytävät tuottavat päätyjä lukuun ottamatta vain yhteen suuntaan avautuvia kaksioita. Keskikäytävän toiselle puolelle jää rivi miniasuntoja / monitoimihuoneita, joita voi vuokrata tai joihin voidaan antaa käyttöoikeus kaikille asukkaiden valinnasta riippuen.

Ympäristöön liittymistä olisi toivonut pohdittavan syvällisemmin, nyt uudet rakennusmassat vain mukailevat geneerisesti tontin rajoja. Kaupunkikuvan ja erityisesti kirkkoaukion suunnasta avautuvan tärkeän näkymän arvioimista olisi helpottanut, jos ehdotuksessa olisi esitetty perspektiivi- tai edes julkisivukuvia, joissa uusien rakennusten suhde ympäristöön ja tontin maan muotoon olisi tullut esille.

12060 BIG HUG

Kytkeyistä tähtitaloista koostettu korttelirakenne, joka jää ympäristönsä suhteen ambivalentiksi. Typologian ongelmana on, ettei sen ympärilleen muodostama tila määriy tässä kontekstissa julkiseksi tai yksityiseksi, jolloin pihatilat jäävät epä-määräisiksi. Tätä korostaa edelleen liiketilojen outo sijoittelu pohjoissivulle.

Tyypinä rakennus tarjoaisi edellytykset elämykselliselle asuntosuunnittelulle, mutta tässä

lopputulos on jäänyt kömpelöksi. Myöskään julkisivuissa ei ole onnistuttu tuomaan esille rakenteen etuja täydennysrakentamismallina korttelikaupungissa.

4.2. Tampere

4.2.1. Tampereen yleisarvostelu

Tampereen kilpailutehtävä tuotti 15 kilpailuehdotusta. Kilpailualueita määrittivät haastava sijainti rinteessä sekä muutamat muut reunaehdot; rakenteellinen pysäköinti ja viereisen Vuoreksen puistokadun melulta suojautuminen. Kilpailijoiden tuli myös käyttää mielikuvitustaan ehdotuksen sovittamisessa ympäröivään kaupunkirakenteeseen, sillä kilpailualue sijaitsee vielä toistaiseksi rakentamattomalla alueella. Ympäröivä kaupunkirakenne on olemassa vasta suunnitelmina ja havainnekuvina.

Valtaosa kilpailijoista oli valinnut ehdotuksen lähtökohdaksi variaation Isokuusen yleissuunnitelmasakin käytetystä umpikorttelista. Useimmiten yhden kerroksen korkuinen jalusta reunusti korttelia ainakin alarinteen puolella, ja sen päälle sijoittuivat asuinkerrokset joko erillisinä massoina tai yhtenäisenä muurina.

Ehdotuksissa Oksa ja Verano kortteli oli avattu kokonaan etelän suuntaan. Umpiniaisella korttelirakenteella ja jalustalla ratkaistiin luontevasti korkeuseroja, saatiin pysäköinti sijoitettua tontille ja useimmiten varmistettiin myös sisäpihan melusuojaus. Myös julkiset toiminnot kuten liiketilat sijoittuivat luontevasti jalustaan Vuoreksen Puistokadun varteen.

Umpikorttelin sisäinen liikenne oli huomattavan usein ratkaistu erilaisin luhti- tai sivukäytäväratkaisuin. Parhaiten oli onnistuttu jättämällä luhtikäytävän ja asunnon väliin puolijulkinen vyöhyke, joka rauhoitti asunnon luhdin liikenteestä. Näille välivyöhykkeille saattoi sijoittua myös asutokohtaisia ulkotiloja. Useissa ehdotuksissa luhtikäytäväratkaisu johti kuitenkin syviin ja pimeisiin asuntoihin sekä asuinhuoneiden riittämättömään yksityisyyteen luhdin puolella.

Korttelin kaupunkimaisuus on ymmärretty hyvin vaihtelevasti; osassa hyvinkin tiiviitä ratkaisuja perustellaan palveluilla ja kaupunkimaisen luonteen saavuttamisella, toisaalta monissa ehdotuksissa on pyrkimys tuoda asumiseen pientalomaisia piirteitä. Edukseen kilpailussa erottuivat erityisesti ehdotukset, joissa oli onnistuneesti leikitely erilaisilla typologioilla ja luotu näin monimuotoinen kortteli. Esimerkkinä pientalomaisten piirteiden onnistuneesta sovittamisesta tiiviiseen kerrostalokortteliin on ehdotus Dense & Low.

Korttelipihoja oli suunniteltu vaihtelevalla tarkkuudella. Sisäpihan luonne on ymmärretty hyvin erilaisilla tavoilla - kuljetaanko sen kautta, käytetäänkö sitä yhteisenä pihatilana vai vain katselupihana. Eläytyneimmissä suunnitelmissa korttelipihoille oli mietitty erilaisia toimintoja, jotka tukivat yhteisöllisyyttä ja kohtaamisia. Alueen maastonmuodot edellyttivät huolellista suunnittelua mahdollisimman esteettömän piha-alueen aikaansaamiseksi. Joissakin suunnitelmissa sisäpihaa hallitsivat voimakkaat porrastukset, jolloin esteetön liikkuminen korttelissa oli mahdotonta tai onnistui vain kiertoreittien kautta.

Isokuusi tulee valmistuessaan olemaan kansallisesti merkittävä puurakentamisen pilottikohte. Puun käyttöä edellytettiin myös kilpailukohteessa vähintäänkin julkisivuissa. Moni kilpailija oli päätenyt myös puurunkoon, usein elementtitekniikkaa ja/tai clt:tä hyödyntäen. Kohteiden hiilijalanjäljen kannalta puun käyttö myös rakenteissa oli hyvä ratkaisu. Energiatohokkuutta, ekologisuutta ja resurssivii-sautta oli pohdittu syvemmin erityisesti ehdotuksessa Puuballadi.

Koska kilpailussa haettiin jatkokehityskelpoista ratkaisua, palkintolautakunta kiinnitti erityistä huomiota ehdotusten toteutettavuuteen taloudellisessa mielessä. Kilpailutehtävässä edellytettiin tontille sijoittuvaa rakenteellista pysäköintiä. Se oli ehdotuksissa toteutettu erilaisin ratkaisuin, joista toteuttamiskelpoisimmat minimoivat maastonmuokkaamisen tarvetta ja tasasivat samalla oleskelupiha korkeuseroja (esim. Kide). Toteuttamiskelpoisiksi ei katsottu ratkaisuja, joissa pysäköinti on jaettu pieniin yksiköihin jopa kolmeen tasoon.

Yhteistilojen määrä oli monessa ehdotuksessa ylimitoitettu asuineliöiden määrään suhteutettuna. Yhteistilat edistävät kohtaamisia korttelissa, ja parhaimmillaan niihin voidaan keskittää toimintoja minimoiden näin turhat asuineliöt. Yhteistilojen määrän täytyy kuitenkin olla tasapainossa tai ne tulee voida rahoittaa muuten kuin sisällyttämällä asuntojen hintaan. Esim. Kide-ehdotuksessa oli esitetty, miten yhteistiloista voi saada tuloa niitä ulkopuolisille vuokraamalla.

Tampereen osatehtävän yleistasosta voi todeta, että ehdotusten taso jäi pääosin odotettua matalammaksi, mutta voittajaehdotus erottui ehdotusten joukosta selkeästi edukseen. Vain yksi ehdotus pystyi tuottamaan laadukkaita ja innovatiivisia asumisen ratkaisuja, vastaten tehtävänannon moninaisiin tavoitteisiin ja ollen samalla taloudellisesti toteuttamiskelpoinen. Näin ollen kilpailulla saavutettiin haluttu tulos. Myös muista töistä oli löydettävissä yksittäisiä innovatiivisia ratkaisuja, mutta parhaatkin voittajaehdotuksen haastajat kompastuivat ongelmiin joko tilasuunnittelun tai toteutettavuuden saralla. Joukossa oli myös melko virheettömiä ratkaisuja, mutta ne olivat valitettavasti varsin tavanomaisia ilman mainittavaa innovatiivisuutta tai eläytymistä.

4.2.2. Ylempi luokka ja palkitut ehdotukset

34794 KIDE

Ehdotuksen arkkitehtuuri on herkkää ja kaunista ja samanaikaisesti realistisen toimivaa ja konstai-lematonta. Kaupunkikuvallisesti puinen umpikortteli istuu hienosti paikalleen ja on toisaalta ideana monenlaisen kontekstiin sopiva.

Sivukäytäväratkaisu on tässä onnistuttu toteuttamaan niin, että se tukee yhteisöllisiä asuinratkai-suja ja pientalomaisia piirteitä. Ehdotus tarjoaa uuden typologian kerrostalo- ja omakotitaloasumisen väliltä sijoittamalla kattokerrokseen harjakattoisia "atriumtaloja". Näiden rakenteelliset ratkaisut mm. terassirakenteissa jäävät tosin esittämättä.

Kohtuuhintaisuus on ehdotuksessa hyvin huomioitu usein ratkaisuin: Modulaarisuus, toistettavuus ja yksinkertainen rakennejärjestelmä tekevät ehdotuksesta toteutuskelpoisen. Ekologiset ratkaisut ovat perusteltuja. Lisäksi ehdotuksesta on löydettävissä tarkkaan harkittuja realistisia, mutta innovatiivisia digitaalisia ratkaisuja. Yhteisölliset ja tekniset elementit ovat hyvässä tasapainossa arkkitehtuurin ja rakennusteknisten ratkaisujen kanssa. Yhteistiloja on monipuolisesti ja toteutuksen kannalta oikea määrä. Niitä voivat käyttää myös ulkopuoliset, jolloin vuokratulojen myötä kustannukset asukkaille pienenevät.

Rakennus perustuu muuntojoustavaan, puiseen pilari-palkki-rakenteeseen. Kantavista väliseinistä vapaiden asuntojen huonejärjestelyt ovat helposti muutettavissa asuntojen sisällä. Korttelissa on jo lähtökohtaisesti monen kokoisia asuntoja, jotka ovat hyvin tutkittuja ja vaivattoman oloisia, lisäksi modulaarinen ja toistuva tilarakenne sekä asuntojen sijoitus mahdollistavat elinkaariasumisen. Sivu-

käytävän arkkitehtuurin positiiviset puolet on osoitettu uskottavasti, mutta asuntojen avautumista myös luhdin puolelle olisi vielä syytä tutkia. Asuntojen omat ulkotilat ovat hienot: maantasokerroksen asunnoissa on omat asuntopihat, kaikissa kerroksissa isot terassit ulkokehällä ja ylimmän kerroksen asunnoissa atriumpihat.

Pysäköintiä sijoittuu pihakannen alle, sitä on kuitenkin esitetty mahdollisesti liian vähän. Korttelin yhteiskäyttöautojen ja -pyörien on tarkoitus pitää autopaikkamäärä kohtuullisena. Jatkosuunnittelussa on arvioitava tarpeellinen pysäköinnin määrä huomioiden mahdolliset yhteiskäyttöratkaisut. Pysäköinti tontin matalimmalle sivulle vähentää ylimääräisen louhinnan tarvetta ja tasaa pihan korkeuseroja, jolloin suojaisasta yhteispihasta saadaan esteetön ja paremmin käytettävä. Myös kauppatavaralokerikot, joihin ruokakassit ja ostokset on helppo tilata noudettavaksi, tukevat autoriippumattomuuden toteutumista.

Suunnitelma vastaa hyvin tehtävänantoon ja edustaa positiivista uudenlaista puuarkkitehtuuria. Sen ydin on asumisen innovaatioissa ja asumisen ympärille muodostuvassa ehjässä kokonaisuudessa.

39012 DENSE & LOW

Ajatus hybridirakennuksesta, joka yhdistää kerros- ja pientalotypologioita sopii hyvin Vuorekseen. Ehdotus sisältää hauskoja ekologiseen kestävyYTEEN ja sosiaaliseen toimintaan liittyviä yksittäisiä oivalluksia ja siinä on tarkasteltu kiinnostavasti mm. yhteisöllisyyttä, joustavuutta, ekologisuutta, monisukupolvisuutta ja rakenteita, vaikkakin joiltain osin käsittely jää kevyeksi. Kokonaisuus on mukavan pienipiirteinen ja kerrosluvuiltaan maltillinen, mikä tosin samalla herättää kysymyksen kerrosalan todellisesta määrästä. Palikkamainen korttelirakenne tuottaa myös paljon terrasserakenteita ja kylmän ja lämpimän välisiä rajapintoja, joiden toteuttaminen taloudellisesti ja elinkaaren kannalta kestävästi on vaikeaa.

Asukkaiden käytössä olevat eriluonteiset ja erilaisille asukasryhmille maantasokerrokseen, porrashuoneisiin ja kattoterasseille ryhmitetyt yhteistilat tukevat hienosti yhteisöllisyyttä mahdollistaen kohtaamisia. Avoimia yhteistiloja porrashuoneiden yhteydessä on tosin paloteknisesti vaikea toteuttaa. Yhteistilojen kokonaismäärää tulisi myös tarkistaa, nyt se ei ole toteuttamisen kannalta realistinen.

Asunnoissa on viehättäviä piirteitä, mutta myös haparoivaa kömpelyyttä. Eteisiä ei ole lainkaan, joten sisäänkäynti on suoraan olohuoneeseen tai ruokailutilaan, mikä tuntuu vieraalta maassa, jossa ulkovaatesäilytys on ilmastokin takia tärkeää. Hienovaraisuutta olisi toivonut enemmän myös 3h+k-perheasuntoihin, joissa on epätaloudellisesti kaksi kylpyhuonetta, joista toinen avautuu suoraan ruokailutilaan. Maantasoauntojen makuuhuoneiden avautuminen suurten ikkunoiden kautta suoraan kadulle ei sekään tunnu hyvältä. Asuntojen sisäinen muunneltavuus tapahtuu siirrettävien tilanjakajakalusteiden avulla, joiden realistinen käyttöaste jää arvailun varaan.

Pihatilat ovat toisaalta monipuolisia ja laadukkaita, mutta samalla myös ahtaan oloisia. Maanvarainen piha toimii myös hulevesien puskurivyöhykkeenä, jonka takia pysäköinti on sijoitettu kokonaan rakennusten alle. Pysäköinnin sijoittaminen kolmeen tasoon tekee hankkeesta käytännössä toteuttamiskelvottoman. Autopaikkoja on mahdollista sijoittaa maan alle, mutta kallio on suhteellisen lähellä maan pintaa, joten suunnitelman toteutettavuuden vuoksi useita maanalaisia kerroksia ei suositella.

Ehdotuksessa on suuria ongelmia sekä pysäköinnin järjestämisessä että asuntosuunnittelussa, mutta samalla erityisesti yhteisten tilojen ja asuntojen joustavuuden osalta kuitenkin paljon innovatiivista ajattelua.

31573 OUROBOUROS

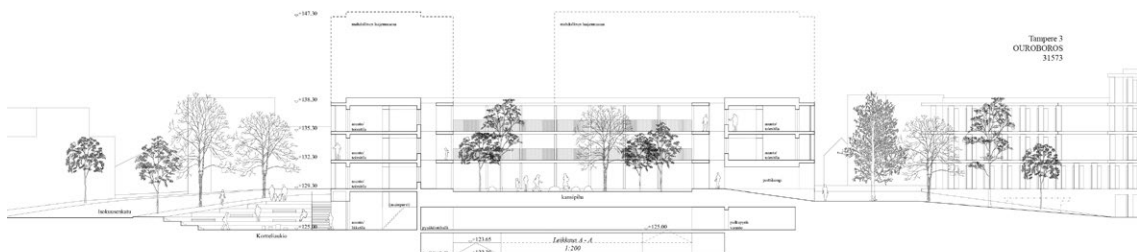
Kilpailuehdotuksessa tavoitellaan onnistuneesti asuntoreformin hengessä ratkaisua, jota voidaan soveltaa muihinkin paikkoihin kuin kilpailutontille. Tätä on korostettu laatimalla aluesuunnitelma koko kaava-alueelle. Ratkaisumalli itsessään mahdollistaa tiiviin umpikorttelin lisäksi rakenteeltaan avoimempia ja väljempiä malleja samalla rakennelogiikalla. Vaikka aluesuunnitelmassa kerrosluvut vaihtelevat ja mukana on matalaakin rakentamista, kokonaisuus näyttyy massiivisena.

Ehdotus perustuu sivukäytävämalliin, jolla saavutetaan tehokas korttelirakenne ja systemaattinen, mutta myös joustava asuntorakenne. Sivukäytävän ansiosta asunnot ovat valoisia ja helposti muokattavissa, eikä asunnon kasvattaminen moduuleja yhdistelemällä synnytä ainoastaan yhteen suuntaan aukeavia asuntoja. Asuntojen heikkoutena on toisaalta makuuhuoneiden sijoittuminen useimmiten luhtikäytävän varrelle, mitä on yritetty ratkoa käytävän valoaukoilla. Makuuhuoneiden yksityisyyden puute on tiedostettu tekstissäkin, mutta ratkaisumalleja olisi voinut esittää myös pohjavariaatioissa. Sisäänkäynti luhdilta on ratkaistu toimivasti verannan ja asuntokohtaisen varaston avulla. Koko korttelin kiertävän parvekevyöhykkeen ansiosta asunnot avautuvat hienosti ulkotilaan.

Parvekevyöhykkeen pilareiden muodolla on merkittävä vaikutus korttelien ilmeeseen. Runkorakenne on hyvin sovitettu puurakentamisen teknisiin ratkaisuihin.

Maantasokerroksen muuntuvat tilat ovat hyvä idea: ne toimivat liiketiloina tai loft-henkisinä studioasuntoina. Asuntoratkaisuja on ehdotuksessa tutkittu ansiokkaasti erilaisille asukasryhmille ja perhetyypeille hyödyntäen erityisesti mahdollisuutta useisiin sisäänkäynteihin, mutta myös laajenemista ylöspäin. Tekstissä viitataan myös digitaalisiin alustoihin, joilla asuntojen muokkaamista elinkaaren aikana voisi hallinnoida.

Ehdotusta vaivaa kaavamaisuus, jota tarkempi paikkaan sovittaminen ja korttelirakenteen väljentäminen olisivat parantaneet. Sama ehdottomuus on rasitteena myös juhlallisessa ulkoarkkitehtuurissa, jonka muotokielen ei nähty soveltuvan Isokuusen pikkukaupunkimaiseen ja luonnonläheiseen ilmeeseen varsinkaan suurena kokonaisuutena. Sisäpiha on jäänyt keskeneräisen oloiseksi. Muutama toiminto on ripoteltu pihalle, joka ei näkymäkuvankaan perusteella houkuttele viihtymään. Ulkotilojen näkymäkuvat eivät onnistu luomaan samaa positiivista mielikuvaa, joka muuten välittyy ratkaisun täsmällisyydestä, sen eläytyneistä sisänäkymistä ja viimeistellyistä pohjapiirustuksista.

37111 BOMIX

Kaupunkikuvallisesti tyylikäs ja paikkaansa luontevasti asettava ehdotus, joka flirttailee urbaanin umpikorttelin tiiveydellä. Kortteli on puurunkoinen ja materiaali näkyy myös julkisivuissa. Puukorttelin monimuotoisuus ja sen poikkeava kattokerros sopii hyvin ympäristöönsä.

Kilpailun kerrosalatavoite ylittyi, mutta ehdotuksessa perustellaan valittua tehokkuutta suuremmalla asukasmäärällä ja toiveella, että tämä generoi palveluja ja elävää kaupunkia. Tämän toteutuminen on mahdollista, mutta ei itsestään selvää, etenkin yksittäisen korttelin mittakaavassa.

Tehokkuudestaan huolimatta ehdotuksen rakentaminen ei vaikuta liian massiiviselta paikalle. Laajuuden myötä autopaikkoja on kuitenkin paljon ja ne on jouduttu sijoittamaan kahteen tasoon. Tämä aiheuttaa sisäpihalle vaikeasti hallittavia korkeuseroja.

Yhteistiloja on paljon ja ne ovat monipuolisia. Niiden määrä ei ole täysin uskottava, vaikka ehdotetut tilat olisivat varmasti asumisen lisäarvoa tuottavia ja yhteisöllisyyttä lisääviä (mm. yhteiskeittiö, fab-lab-työtila). Ehdotuksessa on myös esitetty digitaalinen tilaverkko-konsepti, joka auttaa asukkaiden muuttamista elämäntilannettaan vastaavaan asuntoon korttelin sisällä. Konsepti on kuvattu kaaviotasolla, mutta jää vielä viitteelliseksi.

Joustavuus perustuu monipuoliseen asuntotyyppijakaumaan ja korttelin joustotiloihin. Asuntojen muokkaaminen elinkaaren aikana ei ole kuitenkaan mahdollista eikä keskikäytäväratkaisun takia pääosin yhteen (kadun) suuntaan avautuvissa pienissä, varsin viitteellisesti esitetyissä asuntojen pohjaratkaisuissa ole esitetty uudenlaisia asumista kehittäviä ajatuksia. Kattokerroksen varioiminen lisää asuntotyyppien määrää, mutta on rakennusteknisesti haastavasti ratkaistu.

Sisäpiha on tyylikäs ja vehreä ja samalla mahdollista toteuttaa kansiratkaisuna. Piha ei kuitenkaan ole kokonaisuudessaan esteetön.

4.2.3. Keskiluokka

39132 PUUBALLADI

Korttelirakenne on suoraviivainen ja paikkaansa sopiva. Tehokkaat ja muodoltaan yksinkertaiset rakennusmassat on kytketty yhteen matalammilla, sisäpihaa suojaavalla yhteistiloilla. Yhteistilojen lisäksi alimpaan kerrokseen on sijoitettu palveluasumisen tiloja, mikä on mahdollinen ratkaisu, mutta jää vaille yhteyttä itse asuntoihin. Kattokerrosten arkkitehtuuria leimaavat kasvihuoneet ja suuret (painovoimaisen ilmanvaihdon?) piiput.

Ekologinen rakentaminen, bio- ja kiertotalous sekä cleantech korostuvat tässä ehdotuksessa. Selostuksessa esitellään toimivia rakentamisen ratkaisuehdotuksia, mutta valitettavan yleisellä tasolla, eivätkä ne useinkaan käy ilmi itse suunnitelmasta. Myös ideat asuntojen jakamisesta jäävät pintaraapaisuiksi. Kattojen kasvihuonepuutarhat ovat tiloina houkuttelevia.

Puisen korttelin arkkitehtuuri on vielä jäänyt sattumanvaraisen oloiseksi. Valittu voimakkaan violetti julkisivusävy ei ole (ehkä perustellusti) tyyppillinen kalkkimaalausväri ja tekee rakennuksesta irrallisen oloisen ja esinemäisen sen sijaan, että juurruttaisi sen paikalleen.

36293 TUUBI

Ehdotus on tunnelmaltaan kodikas yhteisöllinen puutalokortteli, jossa teollisia esivalmistettuja puurakenteisia asuntomoduleja sijoitetaan kivrakenteisen yhteistiloja sisältävän jalustan päälle.

Kaikki asunnot – yksiöitä lukuun ottamatta – ovat periaatteessa läpitalonasuntoja, mikä on hyvä tavoite, mutta aiheuttaa pohjiin putkimaisuutta. Asuntopohjat ovat toimivia ja muunneltavissa erilaisiin elämäntilanteisiin, mutta makuuhuoneita ei tulisi sijoittaa puolijulkisen sivukäytävän puolelle.

Havainnekuvassa sivukäytävä viherkuisteineen näyttää erinomaisen viihtyisältä yhteisölliseltä ratkaisulta, mutta sen toiminta kesäkauden ulkopuolella herättää kysymyksiä.

Pihan keskellä oleva vihreä kuusimetsä talosaunoineen on hauska idea. Muut pihatoiminnot on sijoitettu rakennusten välisiin taskuihin, mikä on ongelmallista mm. valvottavuuden kannalta.

39517 VERANO

Ehdotuksen kortteli koostuu pientalomaisista toisiinsa kytketyistä osista, joiden erillisyyttä korostavat vaihtelevat koordinaatitot ja erilliset harjakatot. Itse pohjaratkaisu on kuitenkin lamellitalon syvärunkoinen variaatio, jossa on pieniä yhteen suuntaan avautuvia yksiöitä ja niistä yhdistelmällä koottuja suurempia asuntoja. Kokonaisuus on runsas, mutta hajanainen ja asuntojen tilallinen logiikka hakee paikkaansa.

Porrastettu piha on ratkaisuna yhteisen oleskelun kannalta hankala. Julkisivujen arkkitehtuuri on levotonta eikä vaikuta puuarkkitehtuurina luonteelta. Ehdotuksessa on kuitenkin hauska tavoiteltu positiivinen pienkaupunkimainen kaupunkikuvallinen ilme.

39611 AI-TI

Ehdotus vastaa älykkään rakennetun ympäristön tavoitteeseen erinomaisesti. Tilojen tekoälyä, siihen liittyvää sovellusta ja sen mahdollisuuksia kannustaa asukkaita yhteisölliseen ja ekologiseen elämäntapaan on mietitty eläytyen ja hauskan innovatiivisesti.

Kaupunkikuvan ja arkkitehtuurin osalta suunnitelma kaipaa vielä kehittämistä. Koska asunnoilla ei ole omia parvekkeita, sijaitsevat kaikki asuntojen ulkotilat nyt pistetalojen katoilla, jossa ne liittyvät yhteistiloihin. Kattomaailma on ehdotuksessa toiminnallisista syistä erityisen tärkeässä asemassa, mutta sen artikulointi ja suhde kokonaisuuteen on vielä keskeneräinen.

Pienet asunnot kahteen suuntaan avautuvina ovat yksinkertaisia, mutta toimivia perusyksiköitä ja mahdollistavat monenlaisia asuntovariaatioita, joista kuitenkin erityisesti perheasunnot jäävät sokkeloisiksi ranskalaisin parvekkein. Parvekkeiden puuttuminen asunnoista ei Vuoreksen alueella tunnu perustellulta. Laaja porrashuonetasanne vaikuttaa oudolta, samoin portaan sijoittuminen siten, ettei sisäänkäyntiä saa kadulle päin. Jos ajatuksena on ollut yhteisöllisyyden lisääminen ohjaamalla kaikki kulkemaan sisäpihan kautta, olisi sisäpihan reittejä ja toimintoja toivonut ehdotuksessa esiteltävän tarkemmin; kuten myös pihalle integroitua taidepolkua.

4.2.4. Alempi luokka

38235 FOKUS ALFA

Suunnitelma on tehty väärälle tontille. Suunnitelma ei noudata tehtävänannon ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia, määrällisiä tai arkkitehtonisia tavoitteita.

38708 SEAJOSO

Työssä on kehitetty työkaluksi "Kestävyyshäkeä", jolla voidaan käsitellä visuaalisesti erilaisia asunoreformin tavoitteita ja määritellä hankkeen runko. Työkalu on kiinnostava, mutta sen yhteys tehtyihin johtopäätöksiin ja niistä seuraavaan suunnitelmaan jää epäselväksi.

Kaupunkikortteli terassoituu etelään ja pitää sisällään vaihtelevia, osittain onnistuneitakin asuntoja, joihin on poimittu kiinnostavia ideoita mm. liikuteltavista kalusteseinistä, luhtikäytäviin liittyvistä terassitiloista sekä työskentelyasunnoista. Kokonaisuus jää kuitenkin hajanaiseksi ja vaikeasti hahmotettavaksi, eikä onnistu välittämään mielikuvaa houkuttelevasta, yhteisöllisestä kaupunkikorttelista.

37785 KUUSIKKO

Tekijät ovat halunneet luoda uuden hybridikokonaisuuden, joka yhdistää tiiviin kaupungin parhaat ominaisuudet puutarhakaupungin parhaisiin ominaisuuksiin. Kohteen visiona on luoda kestävän kehityksen, yhteisöllisyyden ja moninaisen asuttavuuden periaatteisiin perustuva asuntohanke.

Erinomaisia tavoitteita, mutta itse suunnitelma on jäänyt sekä arkkitehtuurin että kaupunkikuvan kannalta valitettavan kesken. Kuutiomaiset, yksiaineiset puunopat tuovat kaupunkikorttelin tai kotien sijaan mieleen liikerakennus- tai tiedekampus-kompleksin. Asuntopohjat ovat periaatteessa toimivia, mutta niistä ei löydy erityistä asuntoreformia.

Yhteinen viherpiha korttelin keskellä on liian pieni toimiakseen asukkaiden yhteispihana. Piha sijoittuu ahtaasti erilliseen syvennykseen kansipihojen väliin ja siitä on joka suuntaan näkymät lasiseinien kautta parkkihalliin. Ylemmän kerroksen yksityisempi kansipiha on toiminnoiltaan köyhä ja sen voi kuvitella rikkonaisen korttelimallinkin takia jäävän epäviihtyisän tuuliseksi ja meluisaksi.

35578 LUFT

Selostuksessa on eläytyen ja ansiokkaasti pohdittu monenlaisia ratkaisuja asumisen nykyisyyden ja tulevaisuuden haasteisiin. Valitettavasti itse suunnitelmasta on asuntoreformia vaikea löytää.

Pohjissa on aloittelijan kömpelyyttä sekä mitoituksen että toimivuuden kannalta, asunnot ovat pimeitä ja ahtaita. Porrashuoneista, yhteistiloista ja yhteisöllisesti tärkeän luhtikäytävän mitoituksesta, toimivuudesta ja houkuttelevuudesta on vaikea saada käsitystä. Pihatilat reitteineen ja -toimintoinneen ovat viitteelliset.

Arkkitehtuuriltaan ja kaupunkikuvallisesti suunnitelma on erityisen kaukana tekstin maalailemista tavoitteista. Lämpimien puupintojen ja kodikkouden sijaan päällimmäisenä näkyvillä ovat suuret ja monikulmaiset lasipinnat. Lasiseinien vinous tuntuu väkinäiseltä ja kokonaisuus on kylmä ja luotaantyöntävä.

37125 MATCHBOX

Suunnitelma perustuu erillisiin asuintaloihin, joista on pyritty muodostamaan yhtenäinen kortteli, joka porrastuu maaston muotojen mukaisesti kohti idänpuoleista rinteä. Kuitenkin juuri tähän kaupunkikuvallisesti tärkeään ja näkyvään katujen kulmaan olisi toivonut arkkitehtonisesti vahvempaa otetta. Ajatus korttelin piha- ja pienviljelysöhykkeen jatkumisesta kaakonpuoleisen korttelin läpi avoimeksi suurkortteliksi on sympaattinen.

Korttelirakenteeseen on sijoitettu monen tyyppisiä asuntotyyppioita: pientalomaisia yhteisörakennuksia, townhouse-tyyppisiä ratkaisuja sekä muunneltavia pienkerrostaloja. Valitettavasti suunnitelmat ovat jääneet keskeneräisiksi. Arkkitehtuurista löytyy kömpelöä viehättävyyttä ja kotikutoisuutta, mutta kokonaisuus on sekava ja ahdas. Asuntopohjat ovat toimivat, mutta uudenlaisia ajatuksia niistä ei löydy.

39180 KIERTO

Ehdotuksessa on viehättäviä ajatuksia rakennuksen pohjakerroksen nivoutumisesta osaksi ympäröivää kaupunkitilaa sekä puuelementeistä tehtyjen asuntomodulien helposta muunneltavuudesta. Ajatukset eivät kuitenkaan ole siirtyneet suunnitelman tasolle.

Korttelin sisäosia kiertävän luhtikäytävän toimivuutta olisi tullut esitellä tarkemmin, jotta se olisi perustellut itsensä yhteisöllisyyttä tukevana ratkaisuna. Pohjissa on perusajatuksena ympyrän muotoinen siirtoseinä, joka jakaa asunnot tarvittaessa erillisiksi huoneiksi. Ajatus on jäänyt raakileeksi: makuuhuoneet avautuvat ikkunaseinälle, kun taas oleskelu- ja ruokailutila jää asunnon perälle ilman valoa ja näkymiä.

Arkkitehtuuriltaan kokonaisuus jää epämääräiseksi ja maantasokerroksen kaariaiheet hirsirakentamisenkin kannalta vieraaksi aiheeksi. Massiivinen porrastuva rakennusmassa isoine terasseineen on epätaloudellinen eikä tässä paikassa kaupunkikuvallisesti perusteltu.

33380 OKSA

Eteläpäästään kortteli on avattu osiin, jotka mahdollistavat erilaisia asuntoratkaisuja. Pyrkimys yhtenäiseen korttelijulkisivuun pienillä variaatioilla

on sympaattinen, mutta kömpelö. Monimuotoinen kattomaailma jää maneeriksi.

Valitut asuntotyypit ovat kooltaan ja ratkaisuiltaan monipuolisia, mutta jääneet keskeneräisiksi. Erityisesti kaarevan kulman ratkaisut eivät vielä tuota lopputulosta, joka olisi asuntoreformin hengessä monistettavissa. Lupaavimmalta vaikuttaa lounaisen lamellikorttelin sydänmuuria varioiva ratkaisu.

4.3. Vantaa

4.3.1. Vantaan yleisarvostelu

Kaupungin tavoitteet asuntoreformikilpailussa käsittivät teemoja rakentamisen uusista tuotteista ja rakennusmenetelmistä keskustamaisen täydennysrakentamisen malleihin ja maahanmuuton sekä monikulttuurisuuden huomioimiseen. Lisäksi koettiin tarpeelliseksi saada tuoreita ideoita muuntojoustavuudesta, työn ja asumisen yhteensovittamisesta sekä uusista omistamisen muodoista.

Uusia ajatuksia saatiin kiitettävän runsaasti. Ehdotuksissa esitettiin uudenlaisia tiloja jakavia rakennusosia, 3D-tulostettavia kerrostaloja, yhdessä rakentamista perinteisin menetelmin sekä aivan uudenlaista toimintatapaa, asumisen ajattelua palveluna. Muutama ehdotuksista sopi erittäin hyvin omasta asumiskulttuuristamme poikkeavaan tapaan asua yksilö- ja perhekeskeisesti. Painopiste monikulttuurisuuden huomioinnissa olisi voinut olla kilpailuehdotuksissa vahvempikin.

4.3.2. Ylempi luokka ja palkitut ehdotukset

27283 LÄHIÖSINFONIA

Ehdotuksessa syntyy oivaltavalla tavalla kaupunkirakennetta, jossa muodostuu sekä uutta urbaania kadunvarsikaupunkia että suurkorttelin sisäosissa lähiölle ominaista väljää tilarakennetta pitkin näkyminen. Korttelit yhdistyvät toisiinsa ja Hakunilan keskusta käveltävänä ja pyöräiltävänä vaihtelevana lähiöpuistojen helminauhana. Rakennusten massoittelu on luontevaa ja paikkaan ja sen uusiin tavoitteisiin hyvin tukeutuvaa. Toisaalta se on tutkittu mallina, joka soveltuu joustavasti lähiöiden täydennysrakentamisen haasteisiin muuallakin Suomessa.

Asuinrakennuksia kytkee yhteen kaksikerroksinen korttelia rajaava rakennusmassa. Matala rakenne mahdollistaa monipuolisia ja muuttuvia asumis- ja palvelutoimintoja asuintalojen rakenneratkaisuista riippumatta. Asuntoratkaisut perustuvat olemassa olevien lamelli- ja pistetaloratkaisujen hienosäätöön, niin että niihin syntyy elinkaarijoustavuutta. Rakennukset on esitetty tyyppitaloina, joissa hyvin perustelluilla ratkaisuilla ja tarkalla suunnittelulla saadaan aikaan uudenlaista asumisen laatua. Mitoitust ja tilasuunnittelu on tehty luontevasti ja pienillä oivalluksilla, jotka tekevät ratkaisuista uskottavia. Kilpailussa monesti esitetty asuntojen joustavuus kytkemällä vierekkäisiä asuntoja toisiinsa on ehdotuksessa toiminnallisesti ja asuntojen avautumisen kannalta yksi kilpailun parhaita ja voi hyvin toimia kohtuuhintaisen asumisen mallina, joka soveltuu helposti puuelementtirakentamiseen ja muihin uusiin rakennustekniikoihin. Asuntojen muunneltavuutta esittelevä asuinkerroksen elämäntarina on esitetty eläytyen ja uskottavasti. Muunneltavuus on teknisesti ja taloudellisesti uskottavaa.

Ehdotuksessa on myös pöyhitty ajatusta asumisesta kokonaispalveluna, joka ostetaan tiloina ja resursseina palveluntarjoajalta. Tervetullut ajatusmalli jää ehdotuksessa viitteelliselle tasolle ja vaatii toteutuakseen uudenlaista yhteistyötä rakentamisen ja asumisen toimijoiden kanssa. Kaupunkimaisen palvelutason ja joustavuuden käyttöönoton kannalta malli on ehdottomasti kehittämisen arvoinen sekä yleishyödyllisessä että vapaarahoitteisessa asuinrakentamisessa.

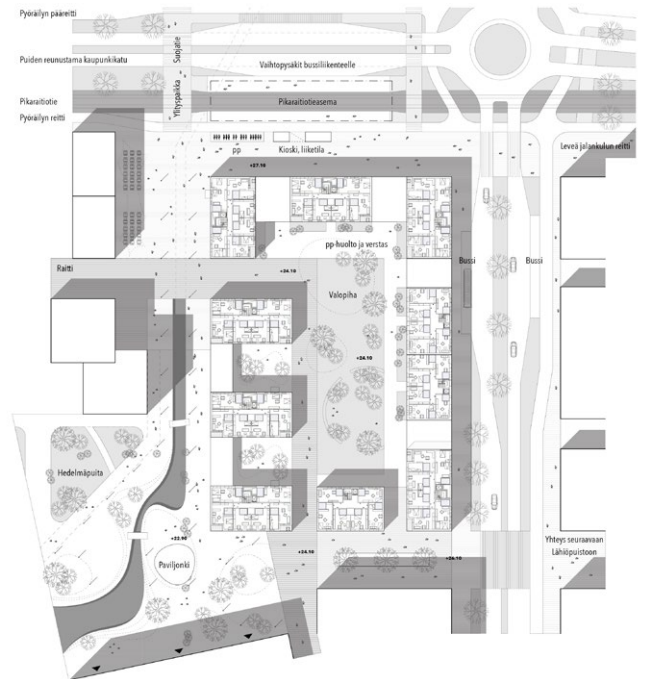

Pysäköinti on esitetty erillisessä pysäköintitalossa, jonka toimintoja on mietitty eläytyvästi. Vaikka ratkaisua uskottavasti perustellaan sen monipuolisemmilla tulevaisuuden käyttömahdollisuuksilla, tulisi miettiä sen vaikutusta lähiympäristöön myös nykytilanteessa. Liiketilojen sijainti Kyytitien sivussa on hyvin esitetty, samoin Vantaan ratikan vaihtopysäkkien kokonaisuus, kaupunkirakenteellisesti aktiivinen piste. Useissa rinnakkaisissa kulkureiteissä on haasteensa katu ympäristön houkuttelevuuden kannalta, jatkosuunnittelussa on syytä kiinnittää huomiota reittien ja paikkojen hierarkiaan ja todellisten aktiivisten pisteiden luomiseen.

Rakennusten arkkitehtuuri vastaa tämän päivän eleetöntä perussuunnittelua ilman suuria reformiajatuksia. Työtä on syytä viedä kohti yksityiskohtaisempaa näkemystä materiaaleista, väreistä ja detaljeista, jotka kytkevät rakennukset kontekstiinsa samalla tasolla kuin kaupunkirakenteellisesti on esitetty. Ekologiseen kestävyteen liittyviä ratkaisuja tulisi jatkossa miettiä lisää. Valittu joustava ja yksinkertainen perusmassa sekä helposti muunneltavat asunnot antaa tähän hyvät lähtökohdat.

Työ on ammattimaisesti ja vakuuttavasti esitetty, näkymäkuvat kadulta ja puistosta antavat alueen tulevaisuudesta houkuttelevan kuvan. Ehdotuksen piha- ja katusuunnittelu on harvinaisen onnistunutta.

21132 ZO

Työ keskittyy asuntoratkaisun kehittämiseen esittelemällä mallin yhteisöllisestä ja linkaarijoustavasta pistetalosta. Kaupunkirakenne muodostuu toistuvista pistetaloista, joita sitoo yhteen matalampi rakenne. Lähellä viitesuunnitelmaa oleva malli on toimiva, mutta ei erityisen omaperäinen. Ilmakuvasa vaikutelma on jopa monotoninen, kun taas korostetun julkinen hulevesipuisto ja pitkät näkymät koko puiston poikki ovat hienosti onnistuneet.

Keskeisin oivallus on kolmannessa kerroksessa korttelia kiertävä puolijulkinen kävelyreitti, joka kytkee yhteen asuintalojen yhteistilat ja kattopuutarhat High Line -puiston hengessä toteutettuina ”puoliyksityisinä” puukantisina kävelyreitteinä koko kilpailualueella. Tällä on tavoiteltu kylämäisyyttä, joka mahdollistaa yhteisöllisyyttä ja matalan kynnyksen sosiaalista kanssakäymistä.

Kolmanteen kerroksen keskitetyt yhteistilat ja niiden läpikuljettava epämuodollinen katu on viehättävä yhteisöllinen ajatus. Kävelyreitti jatkuu luontoon asti ja sitä perustellaan myös avauksena monikulttuuriseen ja monisukupolviseen asumiseen. Yhteistilat asettuvat luontevasti oleskelupihojen yhteyteen ja mahdollistavat erityyppisiä tiloja eri käyttäjäryhmille. Näin laajasti esitettynä jää pohdit-

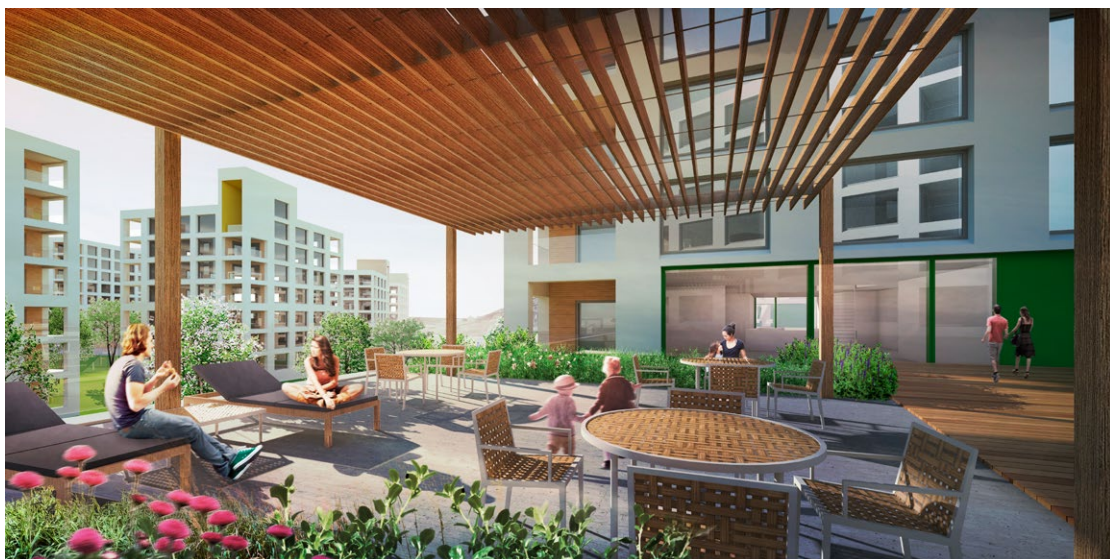

tavaksi, toimiiko se katutasosta irrotettuna tarpeeksi elävänä yhteistilana ja privatisoiko se toisaalta katutasoa? Mikä määrä tiloja olisi sosiaalisen kontrollin ja yhteisöllisyyden kannalta optimaalinen?

Pistetalon tilallinen konsepti on kehitetty uskottavalla tavalla joustavaksi ja myös asumisen kannalta laadukkaaksi. Ehdotus tuo uutta puhtia pistetalotypologialle ja sen usein syville ja kapeille asuntomalleille. Parveke on suunniteltu tärkeäksi osaksi asuntoa ja sen huonetiloja. Keittiöt jäävät kuitenkin erityisesti suuremmissa asunnoissa läpikulkutiloiksi. Kalustus makuuhuoneissa on esitetty tarpeettoman hankalan oloisesti.

Pysäköintiratkaisu on esitetty muuta kaupunkirakennetta kevyemmin, ja sen synnyttämä lähiympäristö jää viitteelliseksi. Rakennetekniikaltaan ratkaisu tukeutuu nykyratkaisuihin ja jää myös arkkitehtuuriltaan konventionaalisen eleettömäksi. Tämä tekee sen yhteisöllisistä ratkaisuista taloudellisesti helposti toteutettavan, mutta arkkitehtonisen otteen terävöittämistä ja kaupunkikuvan kehittämistä ja variointia jää kaipaamaan.

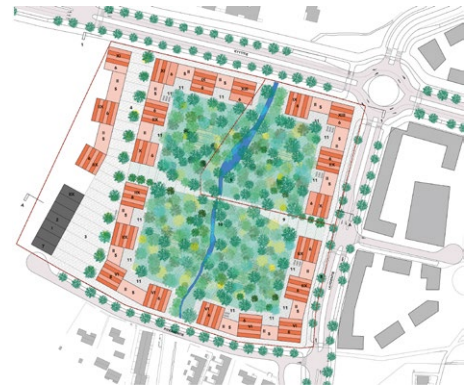
24396 TREE OF LIFE!

Suunnitelman ydin on ekologinen ja omavarainen suurkortteli, jonka keskellä on vehreä kaupunkimetsä. Metsää rajaava rakennusmassa koostuu piste-/tornitaloista ja niiden väliin sijoittuvista kahden kerroksen työn ja asumisen yhdistävistä perheasunnoista. Asuin- ja liiketilojen lisäksi korttelissa on uusi CLT-puunjalostustehdas, verstaas ja ammattikorkeakoulu. 'Urbaani-Metsää' hoidetaan jatkuvan kasvatuksen menetelmin ja tarkoitus on hyödyntää tehtaan puusta jalostamia suurpaneeleita asukkaiden asuin- tai työtapojen vaihtuessa.

Ehdotus on manifesti ihmisen ja luonnon yhteiselämän, symbioosin, puolesta ja sen tavoitteena on yhteisöllisen, omavaraisen, pienen hiilijalanjäljen jättävä kaupunki-ideaali. Suunnitelma on viehättävä skenaario luonnosta, joka valtaa kaupunkitilaa / kaupunkitilasta, joka suojaa luontoa ja sellaisenaan kiinnostava ja syytä nostaa esille, vaikka istutettavan metsän tuotantopotentiaali onkin aika teoreettinen.

Pihalle istutettava autoton ja yhteisöllinen metsäpiha on tärkeä korttelin asukkaiden kohtaamispaikka. Selostuksessa maalailaan, kuinka kaupunkielämän ja luontokokemuksen sekoittuminen mahdollistaa eri sukupolvien kohtaamisen, kun vanhempi sukupolvi voi opettaa sienestämisen tai kalastamisen taitoja ja nuorimmat perheen jäsenet juosta kotiovelta suoraan aitoon metsään leikkimään. Hulevesipuisto on luonteva osa metsän ekologiaa.

Kaupunkikuvaltaan metsää ympäröivä "linnoitus" on kuitenkin totalitaarisen monotoninen ja sen arkkitehtuuri karkeaa ja viitteellistä. Ratkaisu on myös ajanut turhan korkeisiin rakennusmassoihin. Porrashuoneet ovat pimeitä. Asuntopohjista puuttuvat eteiset, mutta niiden joustavuus ja mitoitus on toimivaa, vaikkakaan ei erityisen innovatiivista.

4.3.3. Keskiluokka

29665 KOKO

Vahva eläytyminen asumiseen on tuottanut vaikuttavan konseptin, jossa asuminen on alati muuttuvaa palvelua, jossa tilat vaihtuvat. Ehdotuksen tarjoamat asumisen palvelut perustuvat optimoituun Ydin-asuntoon ja sitä täydentäviin Asumisen- ja Elämän lisätiloihin. Suunnitelmassa on hienosti eläydytty erilaisten asukasryhmien tarpeisiin opiskelijasta monikulttuuriseen suurperheeseen ja pyritty löytämään mahdollisimman muuntojoustava asumis- ja kortteliratkaisu. Hybridikorttelissa asuminen, kauppa ja palvelut ovat niin korttelin asukkaiden kuin muidenkin kaupunkilaisten käytettävissä.

Valitettavasti hienot ajatukset ja pyrkimykset ovat suunnitelmassa jääneet kesken. Asuinrakennukset perustuvat pitkiin, ankeisiin ja kapeisiin keskikäytäviin, joihin ei tule luonnonvaloa ja jotka tuottavat pääasiassa yhteen suuntaan aukeavia asuntoja.

Kaupunkikuvallisesti konsepti koostuu konservatiivisen, ankaran oloisista umpikortteleista, joiden väliin jää kapeita puistoalueita. Kahden korttelin päätyyn integroidut pysäköintitalot eivät mahdollista tilan joustavaa muutosta. Asumisen pihatilojen ja katutason kehittämisen osalta esitys on viitteellinen.

25574 AVOKORTTELI

Selostus hahmottelee houkuttelevaa ja hyvin perusteltua kestävyysperustuvaa suunnittelufilosofiaa.

Ehdotuksessa todetaan oivaltavasti, kuinka kestävä asuntotuotanto vaatii sitoutumista pitkäaikaiseen arvonluontiin ja kuinka kaiken uuden rakennuskannan tulisi lähtökohtaisesti tuottaa rakennusperintöä, joka säilyttää arvonsa. Kaupunkirakentaminen ymmärretään myös vuorovaikutuksena ja uuden, kestävämmän elämäntavan mahdollistajana.

Ekologinen "Design for All" - lähestymistapa heijastuu myös ehdotuksen kaupunkirakenteeseen, jossa on onnistuneesti suunniteltu korttelin ulkotiloja ja niiden toiminnallisuutta. Pysäköintiratkaisu toiminnallisena maantasoratkaisuna on viehättävän oloinen, mutta tuottaa mahdollisesti alkutilanteessa, jossa kaikki paikat ovat käytössä, lähiöstä tuttua pysäköintikenttäympäristöä.

Asuntojen tasolla ehdotus on jäänyt valitettavan keskeneräiseksi. Esitetty sivukäytäväratkaisu ei tue millään tasolla selostuksessa esitettyjä pyrkimyksiä; asuntoratkaisut ovat heikkoja. Klassisoiva arkkitehtuurikieli on lähtökohtaisesti sympaattista, mutta ei toimi enää turhan korkeiksi nostetuissa rakennusmassoissa vaan tekee julkisivuista torjuvia.

28660 YHDESSÄ TEHTY

Rohkea manifestinomainen avaus uudelle rakentamisen rahoitus- ja toteutusmallille, joka varioi 1900-luvun hartiapankkimalleja ja hakee innoituksensa teollista rakentamista edeltävän aikakauden rakenneratkaisuista ja materiaaleista. Ehdotuksessa kritisoidaan kaupallista rakentamista ja esitetään sille uusi vaihtoehto, joka perustuu yhteiskunnallisen työosuuskunnan ja kunnan yhteenliittymään. Tämä voittoa tuottamaton yritys kouluttaa ja työllistää nuoria rakentamaan asuntoja omakustannehintaan. Nuorille tarjotaan osa palkkiosta kiinteistön osaomistuksena, he oppivat ammatin ja pääsevät samalla kiinni ensiasuntoon.

Suunnitelman tavoitteena on laadukkaampi rakentaminen kuin mihin voittoa tavoittelevilla toimijoilla olisi varaa, mutta prosessin tuottama kaupunkirakenteellinen lopputulos on jäykkä ja sotilaallinen, monotonisten "töölöläiskorttelien" jättiläiskortteli, joka ei vastaa asuntoreformin kysymyksiin tilasuunnittelun tai kaupunkiympäristön laadun tasolla

Ehdotuksessa aiheellisesti esitetty vaatimus kestävästä rakentamisesta edellyttäisi myös hyvää ympäristöä asukkaille ja muille kaupunkilaisille.

21465 JOSEASO

Ehdotuksen runkona on hankesuunnitelman työkaluksi kehitetty "Kestävyyskehä", jolla voidaan käsitellä visuaalisesti ja analyttisesti hankkeen erilaisia tavoitteita ja niiden mahdollistajia. Työkalu on kiinnostava, mutta sen yhteys tehtyihin johtopäätöksiin ja niistä seuraavaan suunnitelmaan jää epäselväksi.

Asunnot ovat viitteellisiä ja osa hyvinkin kömpelöitä, mutta niihin on poimittu kiinnostavia ideoita mm. liikuteltavista kalusteseinistä, luhtikäytäviin liittyvistä terassitiloista sekä työskentely-asunnoista. Tilankäyttö on kuitenkin tuhlailtavaa ja kokonaisuus jää epämääräisen sekavaksi. Arkkitehtuurin tai kaupunkikuvan kannalta suunnitelma ei vakuuta.

22819 ENSEMBLE

Kiinnostava täydennysrakentamisen malli lähtee selostuksen mukaan lähiöiden alkuperäisestä tilalli-

sesta ideasta, joka mahdollistaa avoimet näkymät ja vapaasti soljuvan pihatilan, jonka toiminnallisuutta on kehitetty uuden vuosituhannen variaatioksi. Valitettavasti kaupunkirakenteellinen lopputulos on aksonometrianakin perusteella sekava ja sattumanvarainen. Arkkitehtuurissa on haettu arkkityyppistä komeutta, joka jää kuitenkin monotoniseksi. Katutilan potentiaalia ei ole hyödynnetty.

Pistetalorakenne mahdollistaa eri typologioiden kirjon atrium-pihataloista pientaloasumiseen. Pohjapiirustusten tasolla esitys on kuitenkin jäänyt keskeneräiseksi eikä minkään talotyyppin mahdollisuuksia tai varsinaista asuntoreformia ole osattu tuoda esille. Pohjat jäävät dimensioiltaan hapuileviksi ja joustamattomiksi.

4.3.4. Alempi luokka

24668 AALLONHARJALLA

Ehdotuksessa toistuu terrassirakennustyyppi, jota on tekijänkin sanoin monotonisesti levitetty suunnittelualueelle. Rakennusten väliin jää jäsentymättömiä piha-alueita, joiden kulkureittejä tai oleskelutiloja ei ole esitetty. Tärkeä puistotila on jäänyt huomiotta. Katutila hahmottuu laajoina pysäköintikenttinä eikä suhdetta ympäröivään, muuttuvaan kaupunkitilaan ole pohdittu.

Terassitalon porrashuoneen kömpelö suunnittelu on johtanut keskikäytäväratkaisuun, jonka pohjoispuolelle jää kaikissa kerroksissa huonosti käytettävää tilaa. Tämän käyttö vierashuoneina ja työtiloina ei vaikuta realistiselta kokonaistilankäytöltä eikä mahdollista joustavia asumisen ratkaisuja. Megarakenteesta huolimatta rakentamisen laajuus jää noin puoleen tavoitekerrosalasta. Esitetty ratkaisu on tavanomaisesta poikkeava, muttei näytä tuovan täydennysrakentamisen mallina ympäristöön tai asumiseen positiivisia uusia ratkaisuja.

24875 KAVIONJÄLKIÄ

Ehdotuksen perusideana ovat toistensa kanssa lo-mittuvat kavion muotoiset korttelit, jotka rajaavat sisäpuolelle autottoman suojaisan sisäpihan. Rakennusten arkkitehtuurissa on minimalistista viehätystä, mutta tulkinta funktionalismin aikaan tutuksi tulleesta asuintalomallista, jossa kaksikerroksisiin asuntoihin johdetaan sisään joka toisen kerroksen keskikäytävältä, on vielä haparoivaa ja kaipaisi jatkokehittelyä. Asuntojen mitoituksessa on kömpelyyttä ja varsinaista asuntoreformia - laajemmalla tasolla - on suunnitelmassa vain vähän.

22124 FOKUS OMEGA VANTAA

Suunnitelma on tehty ilman perusteluita väärälle tontille. Suunnitelma ei noudata tehtävänannon ekologisia, sosiaalisia, taloudellisia, määrällisiä tai arkkitehtonisia tavoitteita, vaan koostuu kokonaisuudesta irrallisia rakennustyyppejä, jotka ovat mittakaavaltaan ja ratkaisutyypeiltään paikkaan sopimattomia.

21000 SOLARIS

Selostuksessa on sympaattisia ajatuksia pohjoisesta valosta, asuntotyyppien joustavuudesta ja yhteisöl-

lististä talotyypeistä, mutta kokonaisuutena teksti on sekava ja epämääräinen. Talotyyppien sijoittelulle tontilla on löydetty ymmärrettävät perusteet, mutta suunnitelman kaupunkirakenteellinen ja arkkitehtoninen kokonaisuus jää kömpelöksi ja havainnekuvien perusteella ahtaaksi ja röykkiömäiseksi. Asuntopohjat ovat viitteelliset ja avautuvat yleensä vain yhteen suuntaan.

Asukkaiden ja kulttuurien kohtaamiselle varatut sisäpihat ja aulatilat ovat hyviä ajatuksia, mutta suunnitelmassa niiden kehittäminen on jäänyt valitettavan kesken. Korttelitalon keskikäytävät ovat kapeita ja epäviihtyisiä. Puistotalon sisäpiha-aukon pieneneminen portaittain yläkerroksia kohti herättää kysymyksiä valoisuuden ja viihtyisyyden osalta.

26009 KOTOKUTO

Ehdotuksen kaupunkirakenne koostuu yhteen kytkettyjen tähtitalojen muodostamasta me-gastrukturista modernististen lähiöiden hengessä. Sen kaupunkiympäristöön liittyvät puutteet ovat samoja kuin esikuvissaan; kortteli muodostaa autonomisen kokonaisuuden, joka ei liity ympäröivään kaupunkiin sopeutusyrityksistä huolimatta. Pysäköintiratkaisun määrittämä runkosyvyys ei sovellu muuntojoustaviin ratkaisuihin, eikä esitetyissä pohjaratkaisuissa ole erityisiä toiminnallisia tai tilallisia ansioita.

On kiinnostava valinta lähteä kehittämään eteenpäin tähtitalotyyppiä, jossa on mahdollista yhdistää pientalomaisia laatutekijöitä tehokkaaseen kerrostaloon, mutta ehdotuksessa valittu mittakaava, sen monotoninen toisto ja rakennuskorkeudet tekevät rakennustyyppistä sopimattoman täydennysrakentamismallin Hakunilaan.

25356 SISÄINEN PUUTARHA

Ehdotuksen perusideana on sijoittaa tontille suuri määrä terrassitaloja, joiden kaikissa asunnoissa on etelään suuntautunut lasitettu viherhuone ja terassi ja vastaavasti pohjoispuolen ensimmäisissä kerroksissa liike- ja monikäyttötiloja.

Selostus on sekava ja epämääräinen, rakennusten sijoittuminen tontille sattumanvarainen ja talojen väliset etäisyydet jäävät usein alle 8m vaatien palomuurin. Porrastuva rakenne terasseineen on kallis ja tehoton ja tuottaa ylimpiä läpitalon "luksusasuntoja" lukuun ottamatta vain yhteen suuntaan aukeavia asuntoja. Ajatus oleskelutilojen ja keittiön yhteyteen rakennettavasta sisäisestä puutarhasta on sympaattinen, mutta sen kehittäminen on jäänyt kesken. Asuntopohjissa on kömpelyyttä, porrashuoneet jäävät pimeiksi eikä niissä tai sisäkäynnissä ole huomioitu esim. yhteisöllisyyden tukemista tai muita kilpailun tavoitteita.

5. KILPAILUN RATKAISU JA SUOSITUS JATKOTOIMENPITEIKSI

5.1. Kilpailun ratkaisu

Palkintolautakunta päätti yksimielisesti jakaa palkinnot seuraavasti:

Jyväskylässä

1. PALKINTO	18921 KALON	40.000€
LUNASTUS	11576 DOMI – HUMAANI REFORMI	10.000€

Tampereella

1. PALKINTO	34794 KIDE	40.000€
LUNASTUS	39012 DENSE & LOW	10.000€

Vantaalla

1. PALKINTO	27283 LÄHIÖSINFONIA	40.000€
LUNASTUS	21132 ZO	10.000€

Lisäksi palkintolautakunta päätti jakaa kunniamainintoja:

Jyväskylässä kunniamaininta jaetaan ehdotukselle **15961 Avoimet ovet** innovatiivisista talotyypistä ja asuntoratkaisuista sekä ehdotukselle **16962 reformitalo** ansiokkaista reformiajatuksista rakennustekniikan ja kestävyiden osalta.

Tampereella ei jaettu kunniamainintoja.

Vantaalla kunniamaininnan saa ehdotus **24396 Tree of Life!** poikkeuksellisesta suhteestaan kaupunkiluontoon ja ekologisista reformiajatuksista.

5.2. Suositus jatkotoimenpiteiksi

Jyväskylä

Palkintolautakunta suosittelee kilpailukohteen suunnittelun jatkamista voittajaehdotuksen pohjalta yhteistyössä ehdotuksen tekijöiden kanssa ottaen huomioon muun muassa ehdotuskohtaisessa arvostelussa esiin nostetut asiat. Mikäli voittajaehdotus on laadittu ilman toteuttajakumppania, suosittelee palkintolautakunta kaupunkia auttamaan suunnittelu/toteuttaja -työyhteensiittymän luomisessa. Edelleen palkintolautakunta suosittelee alueen asemakaavan muuttamisen ja jatkosuunnittelun käynnistämistä monikumppanuusmallilla kaupungin ja työyhteensiittymän kesken.

Palkintolautakunta suosittelee lunastettavan ehdotuksen yksittäisten aiheiden ja ajatusten hyödyntämistä jatkosuunnittelussa. Palkintolautakunta suosittelee myös lunastetun ehdotuksen jatkotutkimista esitettyyn ratkaisuun paremmin sopivalla paikalla.

Tampere

Kilpailualueen asemakaavoitus on käynnissä. Palkintolautakunta suosittelee, että asemakaavan laadinnassa luodaan edellytyksiä voittajaehdotuksen toteutumiselle.

Kaupunki tulee luovuttamaan suunnittelualueen tontit. Palkintolautakunta suosittelee, että kaupunki edistää voittajaehdotuksen toteutumista asettamalla ensimmäisessä kilpailualueella koskevassa tonttihaussa etusijalle ne tontin hakijat, jotka sitoutuvat toteuttamaan kohteen voittajaehdotuksen pohjalta ja tilaamaan jatkosuunnittelutyön voittajaehdotuksen tekijältä. Jatkosuunnitteluvaiheessa ehdotusta kehitetään lopullisen asemakaavaratkaisun mukaiseksi yhteistyössä hankkeiden toteuttajien kanssa.

Vantaa

Vantaa tulee käynnistämään alueelle asemakaavan muutoksen myöhemmin, kun alueella sijaitsevan linja-autovarikon siirtymisen aikataulu varmistuu ja hankkeeseen liittyvät isot infrahankkeet on ajoitettu. Muun muassa Vanhan Lahdentien linjausta on siirrettävä, jotta Kyytitien risteys voidaan toteuttaa kiertoliittymänä. Tällöin rakennushanke kilpailutetaan esim. suunnittelija/toteuttaja -yhteistyömallilla.

Vantaan kaupunki varaa option asemakaavoitukseen liittyvästä jatkosuunnittelusta kilpailun voittajan kanssa hankintalain mukaisesti.

Lunastettavan ehdotuksen yksittäisiä aiheita ja ajatuksia on myös mahdollista hyödyntää jatkosuunnittelussa tekijänoikeuslain mukaisesti.

6. ARVIOINTIPÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUKSET

Panu Lehtovuori

P. Lehtovuori

Leila Strömberg

Kaisu Kammonen

Tarja Laine

Leena Rossi

Paula Leiwo

Sanna Meriläinen

Nina Heikkonen, palkintolautakunnan sihteeri

Helsingissä 16.8.2018

7. NIMIKUORIEN AVAUS

Kilpailun ratkaisun ja arvostelupöytäkirjan allekirjoituksen jälkeen avattiin palkittujen ehdotusten sähköiseen palautusjärjestelmään annetut tekijätiedot.

Tekijät ovat:

Jyväskylä

1. PALKINTO 18921 KALON

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Kristiina Kuusiluoma (arkkitehti, suunnittelija)

Martino De Rossi (arkkitehti, suunnittelija)

Silvia Barberis (arkkitehti, avustaja)

Milla Kokko (konseptin kehittäjä)

Timo Kempainen (tulevaisuuden liikenneasiantuntija)

Kasper Järnefelt (arkkitehti, mentori)

Antero Jokinen (taitto)

Tekijänoikeudenhaltija

Collaboratorio Oy

Jyväskylä

LUNASTUS 11576 DOMI – HUMAANI REFORMI

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Tiina Antinoja (asumisen ja elämisen asiantuntija, arkkitehti SAFA)

Aleksi Rastas (rakennetun ympäristön palvelumuotoilun asiantuntija)

Olli Metso (kaupunkisuunnittelun ja aluebrändäyksen asiantuntija, arkkitehti SAFA)

Tekijänoikeudenhaltija

MUUAN Oy

Jyväskylä

KUNNIAMAININTA 15961 AVOIMET OVET

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Anni Vanha-Patokoski (arkkitehti, tekijä)

Niamh Ni Mhorain (arkkitehti, tekijä)

Maria Laine (arkkitehti, tekijä)

Tekijänoikeudenhaltija

Maria Laine, Anni Vanha-Patokoski, Niamh Ni Mhorain

Jyväskylä

KUNNIAMAININTA 16962 REFORMITALO

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Lars-Erik Mattila (arkkitehti)

Frans Saraste (arkkitehti yo.)

Tekijänoikeudenhaltija

Lars-Erik Mattila, Frans Saraste

Tampere

1. PALKINTO 34794 KIDE

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Hannele Cederström (arkkitehti / tekijä)

Sini Coker (arkkitehti / tekijä)

Inka Norros (maisema-arkkitehti / tekijä)

Kirsti Paloheimo (arkkitehti / tekijä)

Kiira Piironen (arkkitehtiylöppilas / avustaja)

Sanna Tegel (arkkitehti / avustaja)

Tekijänoikeudenhaltija

Studio Architecture Helsinki Oy

Tampere

LUNASTUS

39012 DENSE & LOW

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Duarte Ramalho Fontes (partner arkkitehti)

Diogo Sousa Rocha (partner arkkitehti)

Lourenço Menezes Rodrigues (partner arkkitehti)

Lucas Coelho Netto (arkkitehti)

Paulina Kwiatkowska (arkkitehti)

Giacomo Cruciani (arkkitehti)

Tekijänoikeudenhaltija

MASS lab, Lda

Vantaa

1. PALKINTO

27283 LÄHIÖSINFONIA

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Jari Lonka (arkkitehti SAFA / tekijä)

Janne Salo (TkK Arkkitehtuuri / tekijä)

Kristin Ekkerhaugen (arkkitehti SAFA / avustaja)

Lilja Mustila (arkkitehti SAFA / avustaja)

Julio Orduña Sánchez (3D artist / avustaja)

Matias Celayes (3D artist / avustaja)

Tekijänoikeudenhaltija

L Arkkitehdit Oy

Vantaa

LUNASTUS 21132 ZO

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Jari Viherkoski (arkkitehti, tekijä)

Laura LeCoultre (arkkitehti, tekijä)

Mia Gröhn (avustaja)

Mikael Saurén (avustaja)

Juha Huuhtanen (arkkitehti, avustaja)

Tekijänoikeudenhaltija

Arkkitehtitoimisto HVM Oy

Vantaa

KUNNIAMAININTA 24396 TREE OF LIFE

Kilpailuehdotuksen tekijät ja avustajat

Lee Marable (arkkitehti)

Kristina Farm (arkkitehti)

Tekijänoikeudenhaltija

Lee Marable

